

ಹೂವಾಡಿಗಿತ್ತಿ

ರಾ. ಸು. ಮಣಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಎಚ್. ಆರ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

೨೨೦೦, ಓಲ್ಡ್ ವುಡ್‌ಯಾರ್ಡ್, ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮೊಹಲ್ಲ,
ಮೈಸೂರು

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200877

UNIVERSAL
LIBRARY

ಹೂ ವಾ ಡಿ ಗಿ ತ್ತಿ

ರಾ. ಸು ಮಣಿ

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಎಚ್. ಆರ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ

೨೨೦೦, ಓಲ್ಡ್ ವುಡ್‌ಯಾರ್ಡ್, ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಮೊಹಲ್ಲ,
ಮೈಸೂರು

ವೊಧಲ ವುಧುಣ ಮಾರ್ಚ್. ೧೯೪೯

(ಎಲ್ಲ ಹಕ್ಕುಗಳು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಗೆ)

ಬೆಲೆ : ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ

ಷುಪ್ರಕಥೆ

ಆರ್. ಎಸ್. ಹೆಚ್ಚು,

ಉಷಾ ಪ್ರೆಸ್, ನಿಲಗಿರಿ ರೋಡ್, ಮೈಸೂರು

ವ ರ ವಿ ಡಿ

ಸರಸ್ವತಿ	ಪುಟ ೧
ಹೂವಾಡಿಗಿತ್ತಿ	೨
ಬಂದವಿಮುಕ್ತೆ	೩೨
ನೀವಲ್ಲವೇ ಅಕೆ ?	೩೫
ಕಾವೇರಿಗೆ	೪೫
ಬೇಸರ	೫೭
ಕನಸಲಾದರು ಬಾ	೫೯
ಅದಕೆ	೬೨
ಹೇಳಿಬಿಡು	೬೩
ಮತ್ತೆ ಶ್ರುತಿನಾಡಿ ಬಾರಿಸು	೬೫
ಯಾರಿವಳು ಯಕ್ಷಿ	೬೬

ಸ ರ ಸ್ವ ತಿ

ಎನ್ನ ಮನದಲಿ ಬಂದು ಎನ್ನ ಪ್ರೇರಿಸುವನಕ
ನಾನೊಬ್ಬ ಪೆಚ್ಚು ಪಂಡಿತ ತಾಳ, ಲಯ, ಗಮಕ
ತಿದ್ದಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳರೆ ತೊಡಕುಗೊಂಡೆ ಅತಿ
ನಿದ್ದೆ, ಕನಸೆಚ್ಚರದಿ ನಾ ಅರಿವೆ ಓ ಮಾತೆ
ಎನ್ನ ಜೀವದಲಿಂದು ನಿನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಅನುನಯವ,
ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣದ ಒಂದು ಅಮರ ಸ್ಪರ್ಶವೂ ಮಿಡಿದ
ತಂತಿ ಮಂಗಳ ಮಧುರ ಸ್ವನಕೆ ಹುಚ್ಚೇಳ್ವಂತೆ
ಭ್ರಾಂತಿಮನ, ಭ್ರಾಂತಿಯೆದೆ ಸರಣಿಯೇ ಕೆಟ್ಟಂತೆ
ಎರೆವುವಾವೇಗ-ಭಾವಗಳ ಸ್ವಾಚ್ಛಂದವನು,
ಮರೆವುದೆನ್ನಯ ಜೀವ ಇಹ-ಪರಗಳೆಲ್ಲವನು
ಮಾದಕವೆ ಆದಂತೆ! ಆ ಮತ್ತು ಒಡೆದ ದಿನ
ಈ ಧರೆಯಲದಕಾವ ಜೀವಿಸುವ ಅಭಿಮಾನ?
ಜೀವ, ಚೈತನ್ಯಗಳು ಹೋದ ಬಣಬಿಯ ಮೇಲೆ
ಯಾವ ಅಭಿಮಾನ, ಮುಚ್ಚುಟೆಯೇನು ಆಮೇಲೆ?

ಹೂವಾಡಿಗಿತ್ತಿ

೧

ಹುವ್ವು ಮಾರುವಳು ಹುವ್ವಿನಂಥವಳು
ಹತ್ತೊ ಹನ್ನೆರಡೊ ಬಾಲೆಗೆ.
ಮುಯ್ಯು ಮೈಯಿನವನೊಬ್ಬನೊಡನಿಹಳು
ಅತ್ತ ದಾರಿ ತಿರುಹೊತ್ತಿಗೆ.

೨

ಹುಬ್ಬು ತೇಲಿಸುತ ನೋಡಿದೆಲ್ಲರನು
'ಹುವ್ವು ಕುಚ್ಚಾಣಿ' ಯೆನುವಳು;
ಒಬ್ಬರೂ ಹುವ್ವು ನೋಡದವಳನೇ
ನೋಡಿ ಹುಮ್ಮೆಂದೆ ನಿಲುವರು.

೩

ನಾಚಿ ಕೊಂಕಿಸುತ ಮೊಗವ ತಲೆವಾಗಿ
'ಕುಚ್ಚು ಹುವ್ವಾಣಿ' ತೊನೆವಳು.
ನಾಚಿ ಕೊಂಜುವದ ನೋಡಿ ಮುಯ್ಯಿನವ
'ಲಚ್ಚಿ-ಬಾ;' ಎನ್ನುತೊಯ್ಯನು.

ಹೂವಾಡಿಗಿತ್ತಿ-ಕವಿ

೧

ಬೊಂಬು ಗಳು ಗರಿ ಹಟ್ಟಿ ಮುಂದೆ
ತುಂಬುಗೆನ್ನೆಯ ಲಚ್ಚಿಗೊಂದೆ-
ಗೊಂಬೆ-ಸಮ ನೀ ಹಗಲು-ಸಂದೆ
ಕುಳಿತು ಕಟ್ಟುವೆ ಏತಕೆ
ನಲಿಯದಾಡದೆ ಬಾರಿಗೆ ?

೨

೨

ತುಂಬಿಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಬಣ್ಣ, ನಿ.
ಳಂಬಿಸೆತ್ತಿ ನಿಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣ
“ ತುಂಬಿಬಂದಿನೆ ಮೊಗ್ಗು ಅಣ್ಣ
ಒಡೆದು ಸ್ವಲ್ಪವೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ
ಕೆಡುವು ” ದೆಂದಳು “ ಸಂದೆಗೆ ”

೨

ಕಂದೆಸೀರೆಯನುಟ್ಟ ಬಡನೆ,
ಎಂದೆ ನೋಡಿದ ಕಣ್ಣ ತೊಡನೆ !
ಒಂದು ತಿಳಿಯದು, ಬಾಲೆ ನಡುವೆ !
ಖಿನ್ನನಾದೆನು ಮಾತಿಗೆ,
ಹೆಣ್ಣು-ಹುನ್ನಿನ ಜಾತಿಗೆ !

ಹುವು ಕಟ್ಟುವುದು

೧

ಲಚ್ಚಿ ಹುವಾ ಕಟ್ಟುವುದೆ ಒಂದು ಚಿಂದ-ತಂದ
ಅಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆ ಪಚ್ಚಿತೆನೆಗಳಿಂದ !
ಮೆಚ್ಚಿಂದ ತರವೆ ಪೋಣಿಸುತ ಪೋಣಿಸಿ ಅಂದ
ದಚ್ಚಮಲ್ಲಿಗೆಯಂಥ ಕೈಗಳಿಂದ !

೨

ಅಗೊ ನವನವೀನ ಕುಂದಣಗಾರ್ತಿ ! ಹೆಣೆಯುತಿದೆ
ಸೊಗಸೊಂದು ಇಂದ್ರಧನು ಸಮನೆ ಹಾರ !
ಲಗುವೆ ಮಾಯೆಯ ಒಂದು ಕೈಚಳಕವೆನಿಸುತಿದೆ !
ನಗುತ ತೆಗೆದಳೊ ಇಟ್ಟ ಕೈ ಒಂದು ಸ್ವೈರ !

೪

೩

ಆನ ಚದುರವು ಅಂತು ದಿವ್ಯ ಹೆಣೆದಿತ್ತಿಲ್ಲ !
ಆನ ಶೀಕ್ಷಣದಿಂದಲೂ ಬಂದುದಲ್ಲ !
ಹೇವನಿವೆ ಕ್ರಮ ನಿಯಮ ಸಂವಿಧಾನಗಳೆಲ್ಲ !
ಆವುದೋ ತನ್ನದೇ ತನ್ನ ಪರಿಯೆಲ್ಲ !

೪

ತುಂಬು ಗಂಧಕೆ ಗಾಳಿ ಸೊಕ್ಕುತಿದೆ, ಹೆಣೆಕೆಯು ವಿ-
ಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ ! ಒಂದು ಹುವು ನಲವೊಂದು !
ರಂಜೆ ಮೈಗಿಟ್ಟ ತಳಿರೊಡನೆ ತೊಡವುಗಳಂತೆ
ಪತ್ರ ಕೋದಿದೆ ! ಇಲ್ಲ ಕೊರತೆಯೊಂದೂ !

ಲಚ್ಚಿಯ ಅಜ್ಜ

೧

ಹಗಲೂ ಸಂಜೆಯು ದುಡಿದೂ ದುಡಿದೂ
ಮೃಗವಾಗಿದೆ ಮೈ-ಮನ ತಾರಿ.
ರಗಳೆಯ ಚಿಂದಿ ; ಸೀಕಲು ಕಡಿದು
ಹಗರಣಗೊಂಡಿದೆ ವಿಧಿ ವಿಾರಿ.

೨

ಗರಿ-ಗೆದ್ದಲು ಗೂಡಿನ ಬಡ ರೈತ,
ಕುರಿ ಆಡೊಂದೆರಡವನಾಸ್ತಿ.
ಬರಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಹೂಡೋಟದ ರೈತ,
ವರಮಾನವೊ ದಣಿಗೇ ಜಾಸ್ತಿ.

೩

ಆ ದಣಿಗಿರುವರು ರೈತರು ಇತರರು
ಗಾದಿಯ ಹತ್ತಿಸಿ ದುಡಿವವರು.
ಊದಲು ಮೋರೆಯ ದಣಿ ಬಲು ಜೋರು.
ಮಾದನೊ ವಿಶ್ವಾಸದ ಆರು.

೫

೪

ಒದಗಿದ ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆಯಲಿ ಕಹಿ
ಬದುಕಾಗಿದೆ, ದೈವವೆ ದ್ರೋಹಿ
ಮುದಿತನದಲಿ ಜನ ಮಗ ಸೊಸೆ ಮಡುಹಿ
ವಿಧುರನೊ ಕಂಗಟ್ಟಿಹ, ಪಾಹಿ !

೫

ನೆಚ್ಚಿಲ್ಲವು ಕಿಚ್ಚಿದ್ದಿದೆ ಸಿಡಿದು,
ಬೆಚ್ಚಿದ ಜೀವವೊ ಅತಿ ಘೋರ !
ರೊಚ್ಚಿದ್ದಳಲಿನ ಕಾಲುನೆ ಹರಿದಿದೆ
ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣಲಿ ಅತಿ ಸ್ಪೂರ !

೬

ದುಡಿಮೆಯ ಬೆವರನು ಅಂತೆಯು ತೂಡೆದು
ಒಡ ಬಾಳಿನ ಕಣ್ಣೀರೊರಸಿ
ಕಡೆ ಚಿಂದಿಯಲಂತೆಯು ಯಂತ್ರವೆ ಅದು
ನಡೆವುದು ಊರಿಗೆ ಸಡಗರಿಸಿ

೭

ಲಚ್ಚಿಯೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕುಕ್ಕೆಯ ಹುನ್ನನು
ಮೆಚ್ಚಿನ ನಾಡಿಗರಿಗೆ ಮಾರಿ
ಮುಚ್ಚಟೆಗಾಗಿಯೆ ಬಿಸ್ಕತ್-ಮಿರಾಯಿ
ಹಚ್ಚಡ ಬಳೆ ತರುವುದು ಭಾರಿ

೮

ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕೂಡಿದ ದಿನ ಬ್ರೋಚು
ಕುಚ್ಚುಂಗುರ ಲೋಲಕು ಟೇಪು
ಬಚ್ಚಾಣಿಯ ಸಾಮಾನು ಮತಾಪು,
ಮುಚ್ಚುಮರೆಸಿ ಸ್ಲಿಪ್ಪರು ಸೋಪು.

೬

೯

ಲಚ್ಚಿಯೊ ಕಡಿದು ಮಿಠಾಯಿ-ಬಿಸ್ಕತ್
ಹಚ್ಚೆಡವುಟ್ಟುಂಗುರ ತೊಟ್ಟು
ಕುಚ್ಚೊ ಟೇವೊ ಲೋಲಕು ಧರಿಸಿ
ಬಚ್ಚಾಣಿಯ ಸಾಮಾನಿಟ್ಟು

೧೦

ಸ್ಲಿಪ್ಪರು ಹಾಕಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ನಲಿದು
ತಪ್ಪಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲಿ ಜಾರಿ
ಒಪ್ಪಿದ ಮುಯ್ಯಿನ ಜೀವವದೆಲ್ಲವು
ತೆಪ್ಪರುವುದು ಮೋದಕೆ ಹಾರಿ.

೧೧

ಏನೋ ಹಗುರ, ಏನೋ ನೆಚ್ಚು,
ಏನೋ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹುಚ್ಚು.
ಏನೋ ದಾಸ್ತ - ಅರಿಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ
ದೀನರ ಕುಲಕೇ ಬಹ ಮೆಚ್ಚು.

ಪುಷ್ಪಾಪಚಯ

೧

ವೃದ್ಧವೆರಳಲಿ ಮದಿರಂಗಿಯ ಉಗುರಲಿ
ಹುವ್ ಕೊಯ್ತುಳು ಬಾಲೆ.
ಅದು ಮಧುಪವೊ ಮಧುಜೀವವೊ ಎನಿಸಿ
ಹುವ್ ಕೊಯ್ತುವ ಲೀಲೆ !

೨

ಹನಿ ಮುತ್ತಿನ ಮಣೆ ಹುಲ್ಲಲಿ ಮೆರೆದಿದೆ
ದೇದೀಸ್ಯದ ಜ್ವಾಲೆ !

೭

ಮನ ಮುಟ್ಟಿತ ' ಕೂ ಕೂ ' ಬಗ್ಗಿಸುತಿದೆ
ಕೋಗಿಲೆ ತರು ಮೇಲೆ !

೩

ರತ್ನೋಜ್ವಲ ರಥವೇರಿದ ದಿನಮಣಿ
ಎತ್ತೆತ್ತಲು ಚೆಲಿ
ರತ್ನೋಜ್ವಲ ದೀಧಿಯನು ತಿರೆ ತಳಿ-
ರೆತ್ತಲು ದಿವವಲ್ಲಿ.

೪

ನರೆ ಮುಯ್ಯಿನ ಕಡು ಸೇದೆಯೊ ಯಾತದ
ನೀರನು ಎತ್ತೆತ್ತಿ
ಕರೆದುಬ್ಬಸ ತಲೆ ಕೈಯಲಿ ಕುಳಿತಿದೆ
ಮೋರೆಯ ಕಡೆಗೊತ್ತಿ

೫

ಮಧುವೀಂಟಲು ಅಳಿ ಹುನ್ನಳ ನೆರೆದಿರೆ
ಅದ ಚೆದುರೋಡಿಸುತ
ಮುದುಗೈ ಚಪಲತೆಯಿಂದದೊ ಭ್ರಮಿಸಿರೆ
ಚದುರಿಯ ಹುನ್ನೆನುತ

೬

ಭಯ ಬೆಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಲರಲಿ ನಿಟ್ಟಿಸಿ
ನಯದಿ ನಿವಾರಿಸುತ
ಲಯದೇಟಿಗ ದನಿ ಚಿಮ್ಮುವವೂಲೆ ಪದ
ದ್ವಯಗಳ ಹಾರಿಸುತ

೭

ಮನಸಾರೆಗೆ ಹುವಾ ಬುಟ್ಟಿಯ ತುಂಬಕೆ
ತನುವುಲ್ಲಸಪಡುತ

೬

ಘನವಾಗಿಹುವನೆ ಮೊದಲುತ್ಸುಕದಲಿ
ನೆನೆದಚ್ಚರಿಸಡುತ

೭

ಚಿವುಟುವ ಉಗುರಾತುರದಲಿ ಅಂತೆಯೆ
ನನೆಗಳನೂ ತಪ್ಪಿ
ನವೆದಿರೆ, ಉದುರಿರೆ ದಳ ಕರಿತಂತೆಯೆ
ಒಣಗಿರೆ ಕಳೆದೊಪ್ಪಿ

೮

ಸಿರಿಗಂಪಿನ ಸೊಗ ಸೊಗಸಿನ ಬಣ್ಣದ
ಅರಳೆಲ್ಲವ ಭ್ರಮಿಸಿ
ಹಿರಿಯೊಂದರಳದರಲಿ ಬಲಿಗೊಳುವುದ
ಅರಿತೆದೆ ಕಂಡರಿಸಿ

೧೦

ನೆರಿ ನೀಲಿಯ ಸೀರೆಯನುಟ್ಟವಳನು
ಬರಿ ಸಂದೆಗ ಮರೆಸಿ
ಇರಬಹುದೆನಿಸಿತು ಕಾಳಿಕೆ ಚೊಚ್ಚಲು
ಮರುಕಾಳಿಕೆಯೆನಿಸಿ.

ಲಚ್ಚಿಯ ಉದ್ಯಾನ

೧

ನೆರಿಗೆ ಚಿಮ್ಮಿ ಎತ್ತಿ ಬಿಗಿದು
ಸೆರಗ ಸೆಳೆದು ಸೊಂಟ ಬಿಗಿದು
ಧರೆಯ ನಗೆವಳಗೋ ಅಗೆದು
ಸಿತ ಶಿಲೋಪಮೆ,
ಬರಿಯ ಮೃದುಲ ಸುಮವ ನಗುವ
ಸುಂದರ ಪುತಮೆ !

೯

೨

ಕೆದರಿಹೋದ ಮುಡಿಯ ಬಿಗಿದು
ಚದುರಿ ಹರಿದ ಬೆವರ ತೆಗೆದು
ಮದುರ ಕಾಲ ಅಡ್ಡ ತೆಗದು
ಪ್ರತಿ ತಿಲೋತ್ತಮೆ,
ಒದರಿಕೊಂಡು ಯಾತ ವೊಗೆದು
ಎತ್ತುವಳಸನೆ !

೩

ಅಜ್ಜ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕ,
ಅಜ್ಜ ಗುಜ್ಜು ಮೈಯಿ, ಉದಕ
ಗೊಜ್ಜು ಗೀಜುಗಣ್ಣು, ಬದುಕ
ಬಗ್ಗಿ ನಾಗಿಸಿ
ಉಜ್ಜುಗಕ್ಕೊ ಕೋಲನೂರಿ
ನಿಲುವನು ನಗಿಸಿ.

೪

ಹುಡುಗಿ ಕಷ್ಟ ಕಂಡು ಮುದುಕ
ಮುಡುಗಿ ಕುಳಿತು ಕಣ್ಣು ಉದಕ
ಮಿಡಿದು ನೆಲಕೆ ಅಗೋ ಬದುಕ
ಇಡುವನಳಲಿಗೆ,
ಕಡೆಯ ಬಾಳ ರಕ್ತಿ ಹಾಳ
ಜಡ ಕೈ ಕಾಳ್.

೫

ತೋಟ ಬಾವಿ ಸಾತಿ ಗಿಡ
ನೋಟ ಸುಖದ ಹೂ-ಪವಾಡ
ಹೂಟ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ ಬಡ

ಜನದ ಕಾಟಕೆ
ತೋಟಗಾರನರಿತು ಸೆಡಕು-
ಗೊಂಡನು ದಿಟಕೆ.

೬

ದ್ರೋಹಿ ಹುವೈಯ್ ಹಿಗ್ಗುತಿತ್ತು
“ಜಾವಕೆಲ್ಲ ರಾಣಿ ಮುಡಿಯೊ
ದೇವರಡಿಯೊ ಬಾಲೆ ಜಡೆಯೊ
ಎನ್ನ ಮುಡಿವುದು.
ಜೀವಗಟ್ಟು ದುಡಿನ ಪಡೆಯೊ
ಬನ್ನ ದುಡಿವುದು.”

ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿದೆ

೧

ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿದೆ ಕವಲು ಗಂಟುಗ.
ಚಿತ್ತಲೆತ್ತಲು ಚಿಗುರಿದೆ.
ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿದೆ ಇತ್ತ ಈಶನ
ಚಿತ್ತ, ಸುತ್ತಲು ಚಿಗುರಿದೆ.

೨

ಹುತ್ತ ಹುತ್ತಗಳಿಂದ ಜಿಹ್ವೆಗ.
ಚಿತ್ತಲೆತ್ತಲು ಎತ್ತಿ ಕೆದರಿ
ಸುತ್ತ ಹಿಣಕುವ ನಾಗಲೀಲೆಯು
ಚಿತ್ತ ಸೋಜಿಗ ಮತ್ತೆ ತೋರಿ !

೩

ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿದೆ ಮುತ್ತು ನಿರಹಿಣಿ
ಅತ್ತು ದೇಹವೊ ತಾರಿರೆ

ಚಿತ್ತವಲ್ಲಭ ಬಂದು ಜೀವನೆ
ಹೊತ್ತಿ ಮಿಂಚಿತು ಎನುವರೆ !

೪

ಬೇಸಗೆಯ ಬೇಗೆಯಲಿ ಬೆಂದು
ಆಸರದ ಕೈ ಸೋತು ನಿಂದು
ಮಾಸಿ ಬರಬರಲಾದುದಿಂದು
ದೇಸಿಯೊಪ್ಪಿದ ತೋಟವಿಂದು !

೫

ಮತ್ತೆ ಲಚ್ಚಿಯ ಶ್ರಮವದೆಲ್ಲವು
ಗುತ್ತಿ ಗುತ್ತಿಯೆ ಚಿಗುರಿದೆ !
ಮುತ್ತು ಲಚ್ಚಿಯ ಭಾಗ್ಯವೆಲ್ಲವು
ಚಿತ್ತದಂತೆಯೆ ಚಿಗುರಿದೆ !

೬

ಸನ್ನಿಹಿತ ಮಧುಮಾಸ ಲೋಕಕೆ
ಸನ್ನಿಹಿತ ಹರ್ಷೋತ್ಸವ !
ಚೆನ್ನ ಲಚ್ಚಿಯ ಭ್ರಮೆಯ ಲೋಕಕೆ
ಸನ್ನಿಹಿತ ಪುಷ್ಪೋತ್ಸವ.

ವಸಂತ ಸಮಾಗಮ

೧

ಮಂಜುಳ ಕಲರವ ರಂಜಿಸ ಬಾನು
ಮಂಜಾನೆಯ ಮುಗುಳೊಡೆವ ಭ್ರಮ-ಸುಮ
ಸಿಂಜಿನಿ ಸಮ ರೈಂಕರಿಸುವ ಮಧುಪಗ-
ಳಂಜದೆ ಕೂಡುವ ಪ್ರೇಮಿಗ-
ಳಿಂದ ವಸಂತ ಸಮಾಗಮ !

೧೨

೨

ಚಲಿಸಿ ಸಮಾಗಮಕೊಲಿನಳು ಬಹ ಪರಿ
ಮಲಯಜ ಗಂಧ ಸವಿಾರಣ
ಮೆಲ ಮೆಲನೆಯೆ ನಾಣ್ಣರದಲಿ ಎರೆದೆರೆ-
ದೊಲಿದರ ಸೊಕ್ಕಿಪ ಸಾದರ
ಮಲಯಜ ಮಧು ಮದ ಪೂರಣ !

೩

ಕುಸುಮಿತ ಕಾನನ ಸಮ ಶೋಭಿಪ ವನ
ಪ್ರಸರದಿ ಯಕ್ಷಿಯ ಸಂಭ್ರಮ !
ಮಸಗಿದ ಪುಷ್ಪ ವಸಂತ ಸವೃದ್ಧಿಯ
ಒಸೆದೋಲಗಿಪಳು, ವೃದ್ಧಿಯ !
ಮಸೆವುದು ಚಿತ್ತದ ವಿಭ್ರಮ !

೪

ಅಜ್ಜನ ನವವರ್ಷೋತ್ಸವದುಡುಗೊರೆ
ಗೆಜ್ಜೆಯ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಖಲೆ.
ಲಜ್ಜೆಗೆ ತೊಡುವರೆ ಮುತ್ತು ಬುಲಾಕು
ಹೆಜ್ಜೆಜ್ಜೆಯನಿಕ್ಕುತ ಬರೆ ಸಾಕು —
ಗುಜ್ಜಾನೆಯೆ ಮದವ್ಯಾಕುಲೆ !

೫

ಇಡೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಘಲ್ ಮೇಖಲೆ ಸದ್ದು !
ನಡೆವೊಯ್ಯಾರನೆ ನರ್ತನ !
ಮುಡಿವೊವಿಟ್ಟಾಭರಣದ ಮುದ್ದು !
ಕಡೆಗಣ್ಣಾಡಿಗೆ ಮೋಹನ !
ಅಡಿಯಲತಿಗೆ ಯುದ್ಧರ್ತನ !

೧೩

೬

ಅರಿಶಿನ ಕುಂಕುಮ ಪರಿಶೋಭಿತೆ-ನೃದು-
ದರಹಾಸನ ವಿಕ್ಷೇಪಿಸೆ
ಅರುಹುವರಾರು ವಸಂತ ಸಮಾಗಮ
ವರವಾರದೊ, ನಿಕ್ಷೇಪಿಸೆ
ಸಿರಿಯಾರದೊ - ಪ್ರಕ್ಷೇಪಿಸೆ !

ಉಯ್ಯಾಲೆ

೧

ಮರ ಮರಕೆ ಹಬ್ಬಿ ಹೆಣೆದಿಳಿದ ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ
ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುತ್ತಾಳೆ
ಲಚ್ಚಿ
ನೆಲಚಿಮ್ಮಿ ನಿರಿಚಿಮ್ಮಿ ಪಿಕ್ಕದ ಉಲ್ಲಸದಲ್ಲಿ
ಹಾಡೆತ್ತಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ
ಚಿಮ್ಮಿ
ಹಾಡೆತ್ತಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ

೨

ಮುಗಿಲೆಲ್ಲ ಕಳೆ ತುಂಬಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ
ತೇಲುವುದ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ
ಮೆಚ್ಚಿ
ಹಗುರಾದ ಬಗೆಯಿಂದ ಗಾಳಿಯುಲ್ಲಸದಲ್ಲಿ
ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವಾಲುತಾಳೆ
ಚಿಮ್ಮಿ
ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೇಲುತ್ತಾಳೆ

೧೪

೩

ಉಲಿವ ಗಿಳಿ ಹಿಂಡತ್ತ ಮರದ ಮೇಲೋಳಿಯಲಿ

ಹಾರಿ ಹರಿದುಲಿವ ನೇಳೆ

ಆಗ

ಹಿಡಿದ ಹಂಬನು ಬಿಟ್ಟು ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿ

‘ ಬಾ ’ಯೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ,

ಮನ

ಸೋಲುತ್ತ ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ.

೪

ಮಾಮರದಿ ಕೋಗಿಲೆಯೊ ‘ ಕೂ ’ಯೆಂದು

ಹಾಡುವುದು,

ತಾ ಕೇಳಿ ಕೂಗುತ್ತಾಳೆ;

ಹಾಗೆ

ಹರಿದಾಡೆ ನಿರಿಗುರುಳು ಮಂದಮಾರುತದಲ್ಲಿ

ಬಾಗುತ್ತ ತೂಗುತ್ತಾಳೆ

ಮತ್ತೆ

ತೂಗುತ್ತ ಬಾಗುತ್ತಾಳೆ.

೫

ಹುವಾ ಹುನ್ನೆ ಹಾರಿ ಹಾರುವ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ

ಚಿಟ್ಟಿಗಳ ಹಿಡಿದ ನೇಳೆ

ಕೈಯ

ಲಗು ತಪ್ಪಿ ಮುಗ್ಗುವುದು ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದೆ ತಾನು

ಎತ್ತತ್ತಿ ಬೀಸುತ್ತಾಳೆ

ಮತ್ತೆ

ತತ್ತರಿಸಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾಳೆ.

೧೫

೬

ಮಡಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೊಂದು ಬಳ್ಳಿಹುವುನು ಎತ್ತಿ
ಉಲ್ಲಸದಿ ಮುಡಿಯುತಾಳೆ
ಬೆಚ್ಚಿ
ಹಿಡಿದಂತೆ ಬಳ್ಳಿಗಳ ನಕ್ಕು ಕೇಕೆಯ ಹಾಕಿ
ನವಿಲನ್ನೆ ಮುಗಿಸುತಾಳೆ
ಮತ್ತೆ
ನಲವನ್ನೆ ನಗಿಸುತಾಳೆ

೭

ಬಾನೇರಿ ತೇಲುತಿಹ ಹದ್ದುಗಳ ಸ್ವರದಲಿ
ಬಾನ್ದಳನೆ ತೇಲುತಾಳೆ
ಮತ್ತೆ
ಬಾನಾಡಿಯಂತೆ ಸುಖಕಾಕಲಿಯ ಮೇಳದಲಿ
ತೇಲುತ್ತ ಹಾಡುತಾಳೆ
ಮತ್ತೆ
ಹಾಡುತ್ತ ತೇಲುತಾಳೆ.

೮

ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಹೊಂಬೆಳಕ ಮೋಡಿ ತುಂಬಿದ ವನದ
ಏಕಾಂತ ಭವ್ಯದಲ್ಲಿ
ಬಂದು
ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣದೆ ಕುಳಿತು ವನದೇವಿಯುಯ್ಯಲಲಿ
ಹೊಂಬೆಳಕ ಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ
ಅಂತು
ಮೋಹಿನಿಯೆ ತೂಗಲಿಲ್ಲಿ !

೧೬

೯

ಉಜ್ವಲದ ಹೊತ್ತಾರೆ ಮೆಲುಗಾಳಿ ತೂಗುತಿರೆ

ಹಿರಿದೊಂದು ಹುನ್ನಿನಲ್ಲಿ

ಕೆತ್ತಿ

ಉಜ್ವಲದ ಬಣ್ಣದುದು ಮುದ್ದಾದ ಮಧುಪ ಮೊರೆ.

ಯುಳಿದೆತ್ತಿ ಮಧುವನಲ್ಲಿ

ಅಂತು

ಮೆಚ್ಚಾಗಿ ತೂಗಲಿಲ್ಲ !

೧೦

ಭಾವಸಾಗರ ಹಿಗ್ಗಿ ಜೀವನದ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗೆ

ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಣಿಯುವಲ್ಲಿ

ಜೀವ

ಚಂದ್ರಬಿಂಬವದೊಂದು ಉಯ್ಯಾಲೆದೂಗುತ್ತ

ಬಾನ ಮುತ್ತಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ

ಅಂತು

ಮೋದನನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ !

೧೧

ಅವಳೊ ಚಿಂದಿಯನುಟ್ಟ ಬಡವೆ, ಆದರು ಚೆಲುವೊ

ಮುದ್ದಾಟವಾಡಿತಲ್ಲಿ ;

ಅಂತೆ

ಅದುರಿ ಗಾಳಿಗೆ ಚಿಂದಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುತ್ತವನೊ

ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಡುವಲ್ಲಿ

ಬಾಳೆ

ಉಯ್ಯಾಲೆಯಾಯಿತಲ್ಲಿ !

೧೬

೧೨

ಭಾವಸಾಗರ ಜೀವ ಹುಣ್ಣಿಮೆಗೆ ನೆರೆಯದ್ದು
ವಿಕ್ಷುಬ್ಧವಾದ ವೇಳೆ
ಜೀವ
ಬಾನ್ವಿಂಚಿ ಮೆರೆವಲ್ಲಿ ತೆರೆಮೇಲೆ ತೇಲಾಡಿ
ತೂಗದಿಹ ಬಾಳು ಬಾಳೆ
ಎಂದೆ,
ತೂಗಿದಳು ಮತ್ತೆ ಬಾಲೆ !

ಹೂನಾಡಿಗಿತ್ತಿ—ಕವಿ

೧

ಹೂನಾಡಿಗಿತ್ತಿಗೂ ಹಾಡು ಕಟ್ಟುವ ಕವಿಗೂ
ಸಂಬಂಧ ತುಂಬ ಹೆಚ್ಚು,
ಇಬ್ಬರೂ ಕಟ್ಟುವರು, ಇಬ್ಬರೂ ಹಾಡುವರು,
ಮಧುಮಾಸಪಿಕದ ಹುಚ್ಚು !

೨

ಒಂದೆ ಅಂತರ ಅವರ ನಯನಾದ ಬಾಳ್ಗಳಿಲಿ,
ಭಾವ—ಭ್ರಮೆ ಹಿಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ
ಅವನೊ ಹಾಡುತ ಕಟ್ಟಿ, ಅವಳೊ ಕಟ್ಟುತ ಹಾಡಿ,
ನೀಗುವರು ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ

೩

ಹೂನಾಡಿಗಿತ್ತಿಗೂ ಹಾಡಿ ಹಾಡುವ ಕವಿಗೂ
ಅಂತರವೊ ತುಂಬ ಹೆಚ್ಚು,
ಅವಳೊ ಕಾರ್ಪಣ್ಯ-ಕಷ್ಟದಿ ಭ್ರಮಿಸಿ, ಅವನಂತೆ
ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿನ ಹುಚ್ಚು.

೧೪

೪

ಆದರೂ ವಿಧವೊಂದೆ ಅವರ ಮೃದು ಬಾಳೆರಡು,
ಇಬ್ಬರೂ ಎಲ್ಲ ಮರೆತು
ಭ್ರಮಿಸುವರು-ನೋಯುವರು, ನೋಯುವರು-
ಭ್ರಮಿಸುವರು ;
ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸುಖವೆ ಹೊರತು.

ಅಪ್ರತಿಭಾ

೧

ಗಂಧರ್ವ ಬಾಲೆಯಂತಡ್ಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಳವ-
ಳಾ ತೋಟ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.
ನಿಂದಂತೆ ಕಣ್ಣಾರಕಂಡು ಅನಂದಿಸಲು
ರಂಜೆಯಾ ಬದುಕನಲ್ಲಿ
ಬೆಂಬಲಿಯೆ ಸರಿದೆನಲ್ಲಿ.

೨

ಚಿಂದಿಚಿಂದಿಯನುಟ್ಟು, ಬುಟ್ಟಿಯಲಿ ಕೂಳಿಟ್ಟು-
ಬಂದಿಳಿವ ಬೆವರನಿಟ್ಟು
ಒಂದೆಸಮ ಆ ತೋಟ ಮಧ್ಯ ದುಡಿ ದುಡಿಯುತ್ತ
ಕಣ್ಣೆರೆದು ಸುಯ್ದನಿಟ್ಟು
ಕಂದಿದಳು ಬಳಲಿ ಕೆಟ್ಟು.

೩

ತುಂಬಿ ಬಂದಿರುಳಲ್ಲಿ ಸೊಡರ ಮುಂದೊಂದು ಸೊಡ-
ರಂತೆ ಗರಿಗೂಡಿನಲ್ಲಿ
ಕಣ್ಣಬಾಲಕಿಯಂತೆ ನಿರಿಗುರುಳ ವೇಷ್ಣಿಯಲಿ
ಬಿಂಬಿಸಿದಳಂದದಲ್ಲಿ
ಚೆಂದುಟಿಯ ತಾರೆಯಲ್ಲಿ.

೧೯

೪

ಮೆಲುಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳನಾಗೊತ್ತಿ ನಡೆದೆಡೆನಿಂತು
ನೋಡಿದೆನು , ಬದ್ಧಭಕ್ತುಟಿ,
ಬಿರುಸುಯ್ಲು, ಇಲಿ, ತಿಗಣೆ, ಸೊಳ್ಳೆ, ನೆಲ ತೇವಗಳ
ಕಾಟಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಕೆಟ್ಟು—
ನಿದ್ರೆ, ಕನಸಾಯ್ತು ಚಿಟ್ಟು.

೫

ಸಂಪಗೆಯ ಬುಡವೆದ್ದು ಪೀರವನು ಕಲ್ಪಿಸಿರೆ
ಸಂಪಗೆಯ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ
ಸಂಪನ್ನ ಶಿಲ್ಪಕಲೆಗಂತೆ ಸೋತೊಂದು ಶಿಲೆ
ನೋಂಪಿಯನು ಸಲಿಸುತ್ತಲ್ಲಿ
ಕಂಪಿಸಿತು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ

೬

ಬಳಿಗೈದಿ ಏಕೆನಲು “ ಮೂರುದಿನ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ
ಎನ ಅಜ್ಜ ರೋಗಿಯಲ್ಲಿ,
ಕೊಳಲಿಲ್ಲ, ಮಾರಿಲ್ಲ, ಹುನ್ ಕಟ್ಟಲಿಲ್ಲ , ಎನ
ಮುದುತೋಟ ಕೆಡುವುದಲ್ಲಿ ”
ಎಂದಳತಿ ಖೇದದಲ್ಲಿ

೭

ಚಿಂತೆ ಕಳೆದಂತೆ ನಾ ಸಂಪನ್ನ ತಿರುಗಿದೆನು
ಪಟ್ಟಣಕೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಲಿ
ನೂರಾರು ಲಚ್ಚಿಯರು ನರಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನ
ಭ್ರಾಂತಿ— ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ,
ಬಾಳ ಸವಿ ಕೆಟ್ಟಿತಲ್ಲಿ.

೮

ಜೀವ ವೈಭವದಲ್ಲಿ ಬಾಳ ಹುರಿದುಂಬಿಸಲು
 ನಡೆದೆ ನಾ ರಾಜಗೃಹಕೆ.
 ಉತ್ಸವವೋ ಹುಚ್ಚೇಳುತಿತ್ತು ಎತ್ತೆತ್ತಲೂ.
 ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂತಂತೆ ಸುಖಕೆ,
 ಕ್ರಾಂತಿಯಾಯ್ತುಲ್ಲಸಕ್ಕೆ.

೯

ವೈಭವವೋ ಇಟ್ಟಾಡಿ, ಜೀವನವೋ ಅತಿಗಾಡಿ ;
 ಭ್ರಮೆಗಳಿಗೊ ಬರಿಯ ಮೋಡಿ !
 ನಡೆಸೋಲ್ವ ಗಜಗಮನೆ, ದಡಿನೈಯ ತೇರುಗಳು,
 ಹೊಗಳಿ ಹೊಡೆ ಹೊರೆನ ಖೋಡಿ
 ಜನಗಳೆಡೆ ಜಾತ್ರೆಮಾಡಿ

೧೦

ತೂಗಿದರು, ಮಲಗಿದರು, ಇಲ್ಲ ಹೊಡೆ ಕೂರಿದರು,
 ಬಿಡುವಿಲ್ಲ ಕವಟಗಳಿಗೆ ;
 ಇಲ್ಲ ನೈವಾಹಿಕದ ದುಶ್ಚಟಗಳಿಸಿದರು ;
 ತಣಿವೆ ಕಾಮಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ?
 ಗುಣವೆ ಕವಿ — ಮಾಗಧರಿಗೆ ?

೧೧

ಕವಿಕಾಳಿದಾಸ ಬಾಣರು ಕೆಟ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ;
 ನಾ ಕಂಡೆ ಉತ್ಸವದಡಿ
 ತಲೆಕೆದರು ಗೀಜುಗಣ್ ಕೊಳೆಚಿಂದಿಯುತ್ತುಕವೊ
 ಹಸಿದಿದ್ದು ಹಿಗ್ಗಿ ಓಡಿ
 ಕುಸಿದಿತ್ತು, ಬಾಳೆ ಸೋಡಿ.

ನ್ಯುತ್ಯ ಶಯ್ಯೆ

೧

ಏಕಾಂತದಿರುಳಿನಲಿ ಏಕಾಂತಪರ್ಣ ಕುಟಿ-
ಯೇಕಾಂತ ಮೌನದಲ್ಲಿ
ಏಕಾಂತ ದೀಪಪ್ರಭೆ ಛಾಯೆಯಲಿ ಪೋಕಾಂತ
ಕಂಡರಿಸಿತಾಸೆ ಚೆಲ್ಲಿ.

೨

ದುಃಖವೂ ನಿರಾಶೆಯೋ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿತ್ತು,
ಮಿಣುಕು ತಾರೆಗಳ ಸಾಕ್ಷಿ
ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಕತ್ತಲು ಬೆಚ್ಚಿ ಕವಿದಿತ್ತು,
ಹಿಣುಕಿತ್ತು ಜವನ ಅಕ್ಷಿ.

೩

ಜರೆಜೀವ ಸೊರಗಿಬಿದ್ದಿತ್ತು, ಬಿಕ್ಕಳುತಿದ್ದ
ಮೊರೆ ಮೆಲನೆ ಕೇಳಿಸಿತ್ತು,
ಬರಿದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟಿರುಳು, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಳುತಿದ್ದ
ಕರುಜೀವ ಕಾವಲಿತ್ತು

೪

ನಿಬ್ಬರ ನಿರಾಶೆಯಿಂದೆತ್ತಿ ಕಂಬನಿಕಣ್ಣ-
ನರೆಜೀವ ಕೊರಗುತಿತ್ತು,
ಒಬ್ಬಳೆ ಅನಾಥೆ ಅಂತಹ ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟಿರುಳು
ದಿಕ್ಕುಗೆಡೆ ನೊಂದು ಕರುಳು.

೫

ನರೆದಾಡಿ ನೀರಾಯ್ತು, ಜರೆಬಾಳು ಗೋಳಾಯ್ತು ;
 ಕರ ಅದುರಿ ಗಲ್ಲ ಹಿಡಿದು
 ಕಿರಿಹೆಣ್ಣು ಸಿರಿಮೊಗವ ಪರಿಕಿಸುತ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ
 ಜರೆಜೀವ ಹೋಯ್ತು ದುಡಿದು.

೬

ತಾನೊಂದೆ ದಿಕ್ಕೊಂದು ಶಾಶ್ವತಿಯ ಬಯಸಿದ್ದ
 ಆ ನೊಂದ ಬಾಳೋ ಗೋಳೋ !
 ಏನೊಂದು ಕಂಟಕವು ತನ್ನ ದಿಕ್ಕಾಗಿದ್ದ
 ಬಾಳ್ಗೆ ಬರದೆಂದ ಹಾಳೋ !

೭

ಭ್ರಮೆಯೆರಡ ಜೀರಿ ಕದ್ದೊಯ್ದ ಜವ, ಕಡುಪಾಪಿ !
 ಮಾಡಿಟ್ಟ ಗಂಜಿ ಕೇಡು !
 ಭ್ರಮೆ ಕೇಡು ! ಅಷ್ಟು ದಿನ ಮಾಡಿದೆಲ್ಲವು ಕೇಡು !
 ಕೂಡಿಟ್ಟ ಗೋಳುಪಾಡು !

೮

ಹರಕು ಕಂಬಳಿ, ಜೂಲು ಹಾಸಿಗೆಯೊ ಬಿದ್ದಿತ್ತು ;
 ಹೆಣವೊ ಅದಕಿಂತ ಮಿತ್ತು.
 ಬರಿ ನೆನಸು ಆ ಬಣಬಿ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಿತ್ತು
 ತನದೆಂದು ಅತ್ತು ಅತ್ತು !

೯

ಅಂತು ಆ ಏಕಾಂತದಿರುಳಿನಲಿ ಏಕಾಂತ
 ಪರ್ಣಕುಟಿ ಮೌನದಲ್ಲಿ
 ಏಕಾಂತ ದೀಪಪ್ರಭೆ ಛಾಯೆಯಲಿ ಶೋಕಾಂತ
 ಕಂಡರಿಸಿತಸುವೆ ಚಿಲ್ಲಿ.

೨೩.

ದುಃಖ

೧

ಸಂಪಿಗೆಯ ಮರವ ಹಿಡಿದು
ಕಂಪಿಸುವ ತುಟಿಯ ತಡೆದು
ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕುಳಿಸುತ್ತ ದುಃಖದಲಿ ಗಳಹುತ್ತ
ದಿಕ್ಕು ಗೆಟ್ಟಿಳುತಲಿಹಳು
ದುಃಖಾರ್ತೆ ಬಾಲಿಯವಳು

೨

ಶಿಲೆಯಂಥ ತೋಳಲೊತ್ತಿ
ಕಲೆಯ ಕಣ್ ಮೊಗವೊ ಬತ್ತಿ
ಸೊಕ್ಕುಹುದು ಮೊಗ, ನೆತ್ತಿ ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದೆ ಸುತ್ತಿ,
ಕಗ್ಗತ್ತಲೊಡ್ಡ ಮುಂದೆ,
ನೆಗ್ಗಿದ್ದ ನೆಚ್ಚು ಹಿಂದೆ.

೩

ತುಂಬಿದ್ದ ಪೃಥ್ವಿ ಶೂನ್ಯ !
ಲಂಬಿಸಿದ ಸ್ವರ್ಗ ಶೂನ್ಯ !
ಬೆಂಬಳಿಯೆ ಮಣ್ಣಾಡಿ ನೆಟ್ಟೊಂದು ಮಲ್ಲಿಗೆಯ
ಹಂಬಿತ್ತು ಭ್ರಾಂತಿಜನ್ಯ,
ತುಂಬಿತ್ತು ಆಸೆಶೂನ್ಯ !

೪

ನಿರ್ಜನವನಾಂತವಾದ
ನಿರ್ಜೀವ ದ್ವೀಪವಾದ
ಕರೆನೊರಜು ಗಲ್ಲುಳೆಡೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಡಿದಿಕ್ಕಿ
ತೆರೆಗಳಲಿ ಕೊರಗುವೊಂದು
ಮುರಿದ ಹುವ್-ನೌಕೆಯೊಂದು ?

೨೪

೫

ತುಂಬಿತ್ತು ಬಾಳ್-ವಿರಕ್ತಿ !
ತುಂಬುರೋಧನವೆ ಮುಕ್ತಿ !
ಎಂಬಿನೇ ದುಃಖ ನಿರ್ವೇಗದಲಿ ಸರಿದಿದ್ದ
ಕುಪ್ಪಸದ ಕಳೆಯ ನೋಡಿ
ಬೆಸ್ಟಾಗಿ ನಿಂತ ಖೋಡಿ !

೬

ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಬಲೆಯವಳು;
ದಿಕ್ಕುತಾನೆಂದ ಮರುಳು !
ದುಃಖದಲಿ ಏನೊಂದ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬಿಕ್ಕಿದಳು
ಕಕ್ಕುಲಿತೆ ಮಿಕ್ಕು ಅವಳು,
ದುಃಖಾರ್ತೆ ಬಾಲೆಯವಳು

ನಿಡಂಬನೆ

೧

ಶ್ರೀಮಂತ “ ಮಾಂಸ ಬಿಸಿರಕ್ತಗಳ ಮಾರಿಕೊ,
ಸಿರಿಸುಖಗಳಿಡುವೆನೆಂ ”ದ.
ಧೀಮಂತ “ ಮಾಂಸ ಬಿಸಿರಕ್ತಗಳೊ ತೋಷಿಸಿವೆ,
ಸಿರಿ-ಸುಖವ ಸುಡು ” ಎಂದಳು.

೨

ಶ್ರೀಮಂತ “ ಮತ್ತೆ ಚೆಲುವೆಲ್ಲವನು ಪೋಷಿಸುವೆ,
ಬಾ ಎನ್ನ ಹಿಂದೆ ” ಎಂದ.
ಧೀಮಂತ “ ದೈವವಿತ್ತುದೆ ಇದಕೆ ಸಿರಿ ನಿನಗೆ,
ಚೆಲುವೆನಗೆ,-ಸುಡು ” ಎಂದಳು,

೨೫

೩

ಮತ್ತೆ ಆ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಿರಿಯೆಲ್ಲ ತೆರೆದಿಟ್ಟು,
ಹೃದಯವನು ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿ,
“ ಅಂತು ಅಗ್ಗವೆ ಸಿರಿ ? ಅಂತಮೂಲ್ಯವೆ ಶೀಲ ?
ಕಾಡದಿರು ಬಾರೆ ” ಎಂದ.

೪

“ ಇದಕಾಗೆ ಎಮ್ಮನೀ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದಲಿ ತುಳಿದು
ಮೆರೆವ ಸಿರಿ ನರಕ-ರೊಚ್ಚು !
ಮದದಾಸೆ ಇಂತಿಡುವ ರಕ್ತ ಮಾಂಸಗಳೊ ವೈ-
ತರಣಿಯಾ ಕೊಳಚೆ-ಹುಚ್ಚು ! ”

೫

“ ಎರಡು ಬಾಳನು ನೀಚ ನರಕಕೆಳೆಯುವುದಾಗಿ
ಸುಡಲಿ ಸಿರಿ, ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ !
ಸುಡಲಿ ದೈವದ ಖತಿಯ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಗೆ ಬಿದ್ದು !
ಹೋಗು-ಆಡದಿರೆಂ ” ದಳು

೬

ಮತ್ತೆ ನಾ ಅವಳ ಕಷ್ಟವ ಕಳೆಯೆ ಹಣಕೊಂಡು
ಹೋದಾಗ ದೀನೆಯಾಕೆ
ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಅತ್ತ ಹಾಗತ್ತು ಅದ
ಬೇಡೆಂದು ನುಡಿದಳಾಕೆ.

೭

ಕಾರಣವ ಕೇಳಿ, ವೃತ್ತಾಂತ ಹೇಳಿ ನಾಪ-
ಮಧ್ಯಸ್ತ ಸಿರಿಯದೇಕೆ ?
ಘೋರವೀ ರಕ್ತ, ಮಾಂಸದ ಚೆಲುವು ” ಎಂದಳು
ಅದ್ಯಂತ ತಪಿಸುತಾಕೆ

೫೬

೮

“ ಕವಿಭಾವ ಪರಿಶುದ್ಧ. ಶುದ್ಧಮನಸಿನ ದಾಸ
ಹಿತ ನಿನಗು-ಎನಗು” ಎಂದೆ.
ಲವಲವಿಕೆಗೊಂಡು ಮೃದು ಹಸ್ತಗಳ ನೀಡಿದಳು.
ನಾ ತಣೆದು ನೀಡಿ ಬಂದೆ.

ಸ್ವಾಗತ

೧

ಹೂವಾಡಿಗಿತ್ತಿಯೆ ಬಾ ಆಡಿಕೊ ಬಾ,
ಹೂವಿನ ತೋಟಕೆ ಹಾಡಿಕೊ ಬಾ.
ಹೂವಿನ ತೋಟವೊ ನನಗೊಂದಿದೆ ಬಾ,
ಹೂವಿದೆ ಆ ತೋಟದ ತುಂಬ.

೨

ಮಧುಮಾಸವೊ ವಂಚಿಸಲಿಲ್ಲೆಂದೂ,
ಮಧುರ ಮಧುರ ಭಾವದ ಬಂಧು.
ಮಧುಮಂಜುಳ ಕಲರವವೇ ಎಂದೂ,
ಮುದುಮುದು ಬಣ್ಣಗಳಿಹ ಸಿಂಧು!

೩

ಭ್ರಮರವಾಗಿ ಬಾ, ಭ್ರಮಿಸಿ ಭ್ರಮಿಸಿ ಬಾ;
ಕವಿ ಹೃದಯದ ಭ್ರಮೆಯಾಗಿ ಬಾ.
ಭ್ರಮೆ ಭ್ರಮೆ ಬಣ್ಣದ ಓ ಭ್ರಮರಿಯೆ ಬಾ,
ಭ್ರಮೆ ರಮಿಸುತ ರೋಂಕರಿಸುತ ಬಾ.

೨೭

೪

ಮಧುವೆಲ್ಲವ ತೊಟ್ಟೆಲ್ಲದೆ-ಕುಡಿ ಕುಡಿ
ಮಧುಸಾತ್ರದ ಒತ್ತಿಗೆ ಹಾಡಿ.
ಮಧುರ ಕುಸುಮ ಜೀವನಕದೊ ಗಾಡಿ,
ಮಧು ಮಕರಂದಕೊ ಬಲು ಮೋಡಿ ,

೫

ಮಕರಂದ ಪರಕಲಿಸು ಮೃದು ಚದುರ ಕಾಲ್ಗಳಲಿ
ಮಿಕ ಮಿಕನೆ ಮೆರಗುವಾ ರೆಕ್ಕೆಗಳಲಿ,
ಸುಖವಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಿ ಎರಚಾಡು, ಒಂದೊಂದರಲಿ
ಶ್ರುತಿಗೀತೆಯೊಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿ.

೬

ಮತ್ತೆ ಭ್ರಮಿಸುತ ಹುನ್ನು ಹುನ್ನಿಗೆ
ಮತ್ತ ಮಧು ರ್ಘೀಂಕಾರಕೆ
ಸುತ್ತ ಶ್ರುಂತಿಗೊಂಡೆನ್ನ ಜೀವಕೆ
ನಿತ್ಯ ಉತ್ಸವ ಮಾಡು ಹಾಗೆ.

೭

ಮತ್ತಿನಗಾ ಮಧು ವಿನಿಸನು ನೀಡೆ
ಎತ್ತಿದ ಹೂನೆಲ್ಲದರಿಸಿಸ.
ಮತ್ತ ಮಧುರ ಸುರ ಜೀವದ ಪಾಡೆ
ಒತ್ತಿ ಮಧುರ ಹಾಡುವೆ ನೋಡೆ.

೨೮

ಸುಖಾಗಮನ

೧

ಬರುತಿದಾಳೆ ಬರುತಿದಾಳೆ
ಬರುತಿದಾಳೆ ಲಚ್ಚುಮಿ !
ಬರುವಳಮರ ಬಾಲೆಯೊಲೇ,
ಬರುವಳೆನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಮಿ !

೨

ಭ್ರಮರಗಳೇ ದಾರಿ ಬಿಡಿ.
ವಿಹಗಗಳೇ, ನೋಡಿ ನೋಡಿ
ಸುನುದ ಸುರಭಿ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ,
ಗಹನ ಶಾಖೆ ಶಾಖೆಯಿಂದ !

೩

ಕಾಳಿ ಬಾಲೆ ರೂಪ ತಾಳಿ
ಕೇಳಿ ಮಿಗಿಸುವೊಲೇ ಅಳಿ
ಬೀಳು ಎದೆಯ, ಹಾಳು ಮನವ
ಬಾಳುಗೊಳಿಸಿ, ಭ್ರಮೆಯಗೊಳಿಸಿ !

೪

ಹರಯ ಬರಿದೆ ಕಳೆವುದಲ್ಲ ;
ತರದ ಚೆಲುವು ಬಿಡುವುದಲ್ಲ,
ವಿರಮಿಸೆ ದೊರಕೊಳ್ಳುದಲ್ಲ
ತರದ ನೋಟ, ಉರದ ಬೇಟ !

೨೯

- ೫

ಬರುತಲಿಹುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ ?
ಸರ, ಮೆಲುಸರ, ಗೊಲಸದಲ್ಲ ?
ಬರಿಯ ಹಿಗ್ಗು ಎದೆಯಲಿಲ್ಲ !
ನೆರೆಯದ್ದಿದೆ ಜೀವವೆಲ್ಲ !

೬

ಅತ್ತಣಿಂದ ಬರುವ ಗಾಳಿ
ಮೆತ್ತ ಮೆತ್ತನೆಯೇ ಸೋಕಿ
ಮತ್ತ ಪ್ರಣಯಿನಿಯೋ ಕೇಳಿ
ಗೊತ್ತಿ ಸೋಂಕಿದಂತೆ ಕುತುಕ !

೭

ಭಾವ-ಭ್ರಮೆಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬಿ
ಜೀವವೆಲ್ಲ ಮೋಹ ತುಂಬಿ
ಯಾವೊ ಪರಮಪದವ ನಂಬಿ
ನೇವವಿಹುದು ಮದ ವಿಳಂಬಿ !

೮

ಏನೋ ಹರ್ಷ ಏನೋ ತೃಪ್ತಿ
ಮೌನ ನಿಂತ ಸುಖದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ !
ಬಾನವರೆಗು ಹಿಗ್ಗಿ ಜೀವ
ಗಾನ ಸುಖಕೆ ಸೋತ ಸುಪ್ತಿ !

೯

ಬಂದಳಗೋ ಬಂದಳವಳು
ಚಂದದೆನ್ನ ಭ್ರಮೆಯವಳು !
ಬಂದು ಭಾವತೂನ್ಯ ವನವ
ನಂದನವನ ಗೃವಳು !

೩೦

ಎನ್ನ ಲಚ್ಚಿ

೧

ಎನ್ನ ಲಚ್ಚಿ ರಸ ಬಿಡು
ಮಧುರ ಭಾವ ತೋಷಿ
ಪ್ರಕೃತಿ ಕಳೆಗಲಿಂದ ತೃಂಗ
ರಾದ ನನ್ನ ನೇಷಿ.

೨

ಎಲೆಯ ತಲಿರು ಅವಳ ಕೈಗೆ
ತೋಳ್ಗೆ ಬಳೆ-ವಂಕಿ
ಸುಲಿವ ಕರುಳ ಕಳೆಯ ಕಣ್ಣು
ಮೋಹ ಮಯ ಶಶಾಂಕಿ !

೩

ಕಾಲ ಗೊಲಸು ಮುಗುಳು ತುಂಬಿ
ನಳ ನಳಿಸುವ ಬಳ್ಳಿ.
ನಳಿನ ಸಮೆ, ಮೃಣಾಲ ಮೃದುಲೆ !
ಬನದ ಮಿಂಚು ಬಳ್ಳಿ !

೪

ಗಿಳಿಗಳಾಡುವವಳ ಕೈಲಿ ;
ಅನಲೊ ನವಿಲಗೌಳಿ
ಅವಳ ಪಾಡಿಗವಳೆ ಹಾಡಿ
ಪಿಕ್ಕದವೊಲೇ ಬಾಳಿ.

೫

ನೋಟಕಿಲ್ಲ ಭೇಟಕಿಲ್ಲ.
ಸೋಂಕುವೊಂದಕಿಲ್ಲ,

ಮಾಟಗಾರ್ತಿ, ಮೋಡಿಯೆಲ್ಲ !
ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಚೆಲ್ಲ !

೬

ರಾತ್ರಿ ರಾತ್ರಿ ಗಗನವೆಲ್ಲ
ಮೌನ ಧ್ಯಾನಿಸಾಗ
ಸಾಡಿ — ಕೂಡೆ ಬಂದು ಕುಳಿತು
ತಾನ ಕೊಡುವಳಾಗ !

೭

ಕಲ್ಪ ಕಲ್ಪವಳಿದು ಅವಳು
ಅಂದು ಯಕ್ಷ ಬಾಲೆ !
ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಬಣ್ಣಿಸದು !
ಅವಳೊ ಸುಗುಣಶೀಲೆ !

ಲಚ್ಚಿ ಸುಂದರಿ

ಅದೊ ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ಸೌಂದರ್ಯ ಲಚ್ಚಿಯದು !
ಮಲಿನಗೊಳಿಸವು ಅವಳ ಕಾಲ — ಉಪಭೋಗಗಳು
ಕವಿ ಕಂಡ ಸವಿಗನಸಿನಂತೆ ಆಕೆಯ ಬಾಳು !
ಭ್ರಮೆಯೆನ್ನ ಸುಂದರದ ವನದ ಒಂದೆಡೆ ಕುಳಿತು
ಮುಕ್ತ ಆತ್ಮದವೊಲೇ ತನ್ನ ಬಾಳ್ — ಅನಂದ
ತಾನೆರೆವುದೇಕಾಕಿ ! ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ
ಮೌನ ಮಿಗೆ ಕೇಳುವುವು ! ನಾ ಮರೆಸಿಕೊಂಡೆಲ್ಲ
ನೋಡುವೆನು ಕೇಳುವೆನು ! ಸೊಕ್ಕುವುದು ಎದೆ ಅಂತೆ
ಅತಿಯಾಗಿ ವಿಹಿತಮೀದಿ ಮಧುವ ಕುಡಿ ಕುಡಿದಂತೆ !
ಕಾಣುವೆನು ನಾನಲ್ಲಿ ಅಳಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದಂತೆ !

ಬಂಧ ವಿಮುಕ್ತೆ

೧

ಬಂಧವಿಮುಕ್ತ ನೂತನಿಯಿಗೊ !
ಕಣ್ಣೆರೆವಳ ಮುದು ಸೇದಿಯಿಗೊ !
ಬಂಧುರ ಪಲ್ಲನ ಶೃಂಗಾರಿಣಿ — ಮಧು
ಮಂದರ ಸುಂದರ ಶುಭಿ — ಕೋಮಲಿಯಿಗೊ !

೨

ಶಾಪವಿನೋಚಿತೆ ಅಹಲೆಯ ಉಪಮವೆ
ನೂಪುರ ವೃದ್ಧಾಸ್ತನ ವೃದ್ಧಾಲುಲಿತೆ !
ವ್ಯಾಪಿತ ಶೃಂಗಾಲ ವಿಚ್ಛೇದಿತೆ — ಸುಮ
ರೂಪಿಣಿ, ಸಂಭಾವಿತೆ, ಲಲಿತೆ !

೩

ದೀರ್ಘ ವಿಳಂಬಿತ ಬಂಧನ ಹಿಂಸೆತೆ !
ದೀರ್ಘೋಽಭ್ಯಾಸ ವಿನೋಚಿತೆ — ನಿ
ರರ್ಗಗಳ ಭಾಷ್ಯನಿವಾರಿತೆ ಬದ್ಧ ಅ —
ನರ್ಘ ಸುಲಕ್ಷಣ ಭ್ರೂ ಸ್ಪಟಿತೆ !

೪

ಅಹಿತರೊ ತೊಡನೆಲ್ಲವ ಅಸಹರಿಸಿ
ಮಹಿಯಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ಬಿದ್ದವತರಿಸಿ
ಮಹಿಮಳ ವಸ್ತ್ರಾಲಂಕಾರವೊ ನತಿ
ಸಹ ಕೆಟ್ಟಿದೆ, ದೀನಳ ಅಪ್ಪರಿಸಿ !

೩೩

೫

ಅರೆತಾಯ್ ಬಿಂಕದಿ ಅರೆನೆಣ್ — ನಾಣಲಿ
ಬಿರಿಗುರುಳಿನ ರಾಶಿಯನೋ, ಜಾರಿದ
ಸೆರಗನೊ ಸರಳವಿಲಾಸಿನಿ ಕೋದಿ
ಸರಿಯಾ ಗೋರಂತೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಳು !

೬

ನವಬಂಧನ ನಿಸ್ತರದಲಿ ಪಲ್ಲವ
ನವ ಕೋಮಲಕರ ಅದಿರುತಿದೆ !
ಭುವನ ಮನೋಹರ ಬೀರುವ ವೃದುಹಾ —
ಸವೂ ನಾಣ್ ಭರದಲಿ ಮುದುರುತಿದೆ !

೭

ಮುಗ್ಧೆಯೋಲೇ ತಾ ಭ್ರಮ ಸಂಭ್ರಮದಲಿ
ಸ್ನಿಗ್ಧವೆ ಚಲಿಸುವ ಚಪಲವಿಗೋ — ಸಂ-
ದಿಗ್ಧ ಕರೋರದಿ ಅಡಗಿದ್ದಿಷ್ಟು
ಮುಗ್ಧವೆ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಭ್ರಮಿಸುವಳು !

೮

ದೈನ್ಯದ ಈ ವೇಷದಿ ಮಾತೆ
ದೈನ್ಯವೆ ತಲೆಯೆತ್ತಳು ಪ್ರೀತೆ
ಮಾನ್ಯಳ ಮೋಹದ ಆಸುರದಿ
ದೈನ್ಯವೆ ನಿರುಕಿಪ ಸುತರಿದಿರೆ !

೯

ಅಂಜುತ ಅಳುಕುತ ನೋಡುವಳು
ಮುಂಜಾನೆಯ ಬಿರಿವಹಿಸಿನೋಲೆ ;

ರಂಜಿಸಿ ವೃಗ ಚಪಲಾಕ್ಷಿಯಿಗೊ !
ಅಂಜನ ಹಚ್ಚಿದ ಮೋಡಿಯಿಗೊ !

೧೦

ಕಟು ಶೃಂಖಲೆ ಗುರುತಳಿದಿಲ್ಲಿಂದೊ,
ಸಟಿಯಿಲ್ಲದೆ ಹಿಮ್ಮಡಿ ಬಿಡದೆಂದೊ.
ಕಟು ವಕ್ರವೆ ಭುಜ ಹಿಡಿದಿಹುದೆಂದೊ
ಸೆಟೆಗೊಳ್ಳತ ಕೊರೆವಳು ಮಾತೆ !

೧೧

ನವರತ್ನದ ಗಣಿ ತೊಡವೆಂದು
ಸುವರ್ಣ ನಿಧಿ ಉಟ್ಟವಳೆಂದು
ನವ ವನ ಸುಮ ಶೃಂಗಾರಿಣಿಯೆಂದು
ಭುವ ಭುವನವೆ ಸ್ತುತಿಸಿಹುದೆಂದೂ.

೧೨

ಶೃಂಗಾರಕೆ ಅಭರಣವ ತಂದು
ಮಂಗಳೆಯುಡೆ ಸ್ವರ್ಣಾಂಬರ ತಂದು
ರಂಗಿನ ರಂಗಿನ ಸುಮ ಸುರಭಿಯ ತಂ-
ದಂಗನೆಯರ ರಾಣಿಯನಿಂದು

೧೩

ವಿಂತಿಹಳಂತೆಯೆ ಶೃಂಗರಿಸಿ,
ಅಂತಂತೆಯೆ ಚಿಂತೆಯ ಮರೆಸಿ,
ಸರತಸ ವೃದ್ಧುಲನ ಮೆಲನೆಯೆ ಹರಿಸಿ
ಭ್ರಾಂತಿಯೆ ಮಿಗೆ ತಲೆ ಅಡಗಿಸಿ.

ನೀವಲ್ಲವೇ ಆಕೆ ?

ಭಾಗ ೧

ಮನೆಯೊಂದು ಹಳೆಯ ದೇಗುಲ. ಮಂದಿ ಇಹುದೆಲ್ಲ
ಒಲೆ ಮುಂದೆ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತ ಒಂದೊಡಬಾಳು.
ಶಿಲೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಸವೆದು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕುಳಿತಿದೊ
ಎನುವ ಪರಿ. ಒಲೆಯ ಉರಿ ಅವದವಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.
ಗಮನವಿಲ್ಲದೆ ಎಡದ ಅಂಗೈಲಿ ತಲೆಯ ಭಾ-
ರವನಿಕ್ಕಿ, ಹಣೆಯ ಸುರುಟಿಸಿ, ಮತ್ತೆ ನಿಡು ಸುಯ್ದು
ಅತ್ತ ಆರುವ ಒಲೆಯ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರಿದುತ
ಅಂತೆ ಕಿಡು ದೆಸೆಗಿಳಿದ ನೆರಳಿನೊಲೆ ಅರೆ ಚಲಿಸಿ
ಒಲೆಯನೂದುತ ಎರಡು ತೊಡೆ ನಡುವೆ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ
ಅಂತೆ ನೆಲಕೊತ್ತಿ ಆ ಬೇನೆ ಮೊಗವನು ಇಹದ
ಕಾರ್ಪಣ್ಯವೆಲ್ಲವನು ಅಳೆದುಕೊಳ್ಳುದು ಸುತ್ತ
ಎರಚಾಡಿದೆಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕ - ಭವದ ಸಾಮಗ್ರಿ
ಎಡಗಡೆಯ ಕಿಟಕಿಯಿಂದೈತಂದ ತಿಂಗಳಿನ
ಬೆಳಕಿನಲಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ ಸುಡುಗಾಡ
ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲಿ ಆ ನಡುವೆ
ಅಂತು ಅವನತವಾದ ಆ ಬಾಳೊ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ
ವಿಧಿಯೊಂದು ನಿಸ್ಸುಹಕೆ ಮಣಿದೊಂದು ವಿಕಟದೊಲೆ.

ಮತ್ತಂತೆ ಎದ್ದು ಕುಳಿತದೊ ಸುತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ
ನೆನೆಯುವುದು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಸುಖವ, ಇಂದಿನತಿ
ನಿಷ್ಕರವ. ಪೈಶಾಚ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿ ನಗುತ್ತ
“ ಎಲ್ಲ ಬರಿ ಕನಸಾಯ್ತು ” ಎಂದು ತಲೆದೂಗುವುದು.
ಮತ್ತೆ ಚಿಂತನದಲ್ಲಿ ಬರಿ ಮುಗ್ಧವಾಗುವುದು.

ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲ ಇದ್ದಿತು ಅದಕೆ ;
ಮುತ್ತು ಮುತ್ತುದೆ ಹೆಂಡತಿ, ರನ್ನ ಕುಸರ - ಕುನ್-

ಮಲ್ಲಿ. ಅವಳನುವಾಗಿ ಹೆತ್ತ — ಹೊತ್ತವರೈದು
ಮಂದಿ — ಅವಳಾಸೆ ಮಿಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಹೆಸರುಗಳು :
ಬಸವ, ಅಲ್ಲಮ, ಚೆನ್ನ, ಶಾಂತಿ, ಮುದ್ದಿನಮಲ್ಲಿ.
ಸುತ್ತೈದು ಕರುಗಳೆಡೆ ಕಾಮಧೇನುವೆ ಮಲ್ಲಿ.
ಮದುವೆಯಾದಳು, ಎಲ್ಲ ಸೌಭಾಗ್ಯ ತಂದಳು.

ಲಾಲಬಾಗಿನಲವರ ಬೆಟ್ಟಿಯಾದುದು ಮೊದಲು.
ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಶ್ಚಯವೊ ವರನ ವರ್ತೂರಿನಲಿ.
ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೆಣ್ಣು — ಭ್ರಾಂತು ವರ್ತೂರಿಗದು.
ವಧುವರರ ಕರೆತಂದ ದಿನ ಊರ ಹಿರಿ ಹಬ್ಬ.

ಮಲಕು ಮುತ್ತಿಟ್ಟ ಮಾಟದ ಹಣೆಯ ನಯಗಾರ್ತಿ
ಮಾಲೂರ ಮಲ್ಲಿ ನಾಣ್ ನಾಣ್ ಒತ್ತಿ ವರ್ತೂರ
ಸಂಗಮಲ್ಲನ ಪದೆದ ಕೈಗಳನು ಝುಮ್ಮಿನಲು
ಅರುಮೆ ಬಳಲಿಸಿದದಿರು ಕೈಗಳಲಿ ಹಿಡಿದಂದು
ಊರೂರೆ ಕೇರಿ ಕೇರಿಯೆ ಮುಗ್ಧವಾದೊಂದು
ನೆನಸಿನಿದು, ವರ್ತೂರ ಕಿವಿಗಳಲಿ ಹಾಡಿತ್ತು.
ಪುಟ್ಟಿಸಿದ್ದನೊ ಮರುಳು — ಉತ್ಸುಕಕೆ ಹುರುಡುಗೊಂ-
ಡೂರ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯನು ಗೈಸಿದಂದಿನ ನೆನಸು
ಮನಸೊಂದು ಸವಿಗನಸು. ಊರ ಬಿದ್ದಣವಾಯ್ತು;
ಊರೂರೆ ಬಾಯಿ ಬಾಯ್ ಚಪ್ಪರಿಸಿ — “ ವರ್ತೂರು
ಕಂಡಿತಿಲ್ಲೆಂದು ಈ ಬಿದ್ದಣದ ಭೋಗವನು.
ಸಂಗಮಲ್ಲನೆ ಧನ್ಯ ! ಮಲ್ಲಿ ಊರ್ವಶಿ ! ” ಎಂದು
ಸೇರಿ. ಸೋಮಾರಿ ಸಭೆ ಸಭೆ ಕೊಂಡು ಕೊನೆದಿತ್ತು.

ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ! ಸ್ಮೃತಿ ದೀಪ್ತವಾಯಿತ್ತು !
ಮುತ್ತು ಸಂಸಾರ ನಗೆಗಳ ಗೊಂಚಲಾಗಿತ್ತು !
ಸಂಭ್ರಮದ ಚಿಗುರಿಗಣ್ ಚೆಲುವೆಯೊಬ್ಬಳು ಗೃಹಿಣಿ
ಜಳ ಜಳನೆ ಬಳೆಗಳಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಸರಿಗೈದು
ಪುಸ್ತಕಗಳ್, ಇಲಿ, ಜಾಡ, ಕ್ರಮಿ — ಕೀಟ

ಕೊಂಡು ಮೇಲುವವ, ಗೃಹಕೃತ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಳು
 ಬಾಗಿ ತೂಗಿ ! ವಿಚಿತ್ರ ಗಾಡಿ ತುಂಬುವುದವಳ
 ಸಾಡು ಸಡಗರದಲೇ ಮನೆಯ ತುಂಬಕ್ಕು ! ಆ
 ಸ್ವರ್ಗದ ವಿದೂಷಕರು ಕೊಂಜು ಪುರುಳಿಗಳೆಳೆಯರ್
 ಕೈಕಾಲ್ಗೆ ತೊಡರಿ ತೊಡೆವಿಡಿದೇರಿ ಕಾಡುವರು.
 ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಸೆಲೆಗೊಡುವುದವರ ಕೇಕೆಗಳಿಂದ !
 ಅಕ್ಕರದ ತಾಯ್ತಂದೆ ನೆಂಟರಿಷ್ಟರೊ ನೆರೆದು
 ಸೊಗವ ತಾವ್ ಜಾತ್ರೆಗೈಸುವರು ! ದಿವಿ ಹರಸುವುದು
 ವರ್ತೂರಿಗೆಲ್ಲ ಮಾದರಿಯೆನಿಸಿದಾ ಅಣಿಯ
 ಮುದ್ದು ಸಂಸಾರವನು ! ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ !
 ಮಲ್ಲಿಯನು ಎಡಬಿಡದೆ ಒಡಗೂಡಿ ಆಡಿದಾ
 ಹೊಸದು ಜವ್ವನದ ಚೆಲ್ಲಿನ ದಿನಗಳವೊ ಭವದ
 ಭಾಗ್ಯ ! ಗೆಡೆವಕ್ಕಿಗಳ ಮಿಾರಿ ಮಚ್ಚಿದರ್ವರ್ !
 ಮಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿನ ಹಿಗ್ಗು, ಮಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಯ ಹಿಗ್ಗು !
 ತೋಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವು, ಮನೆಗೆಲಸದಲಿ
 ಜೀವಕೆ ನೆರವು, ಮೆಲವ್ವಸಿನಲಿ ಅಸುಗೆಗೆಡೆ,
 ಊಟ ಉಪಚಾರದಲಿ ತಾಯ ಮರೆಸುವಳವಳು,
 ಹಿತವ ಕೋರುವ ಎಡೆಯೊ ಕಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣೆ ! ಮಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿ !

ಇದಿರಾಗಳನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವಳು ಮನ್ನಿಸುವ-
 ಳೇನಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಎಂತಾದರೂ ಮೊಲ್ಲಿ
 ವೂವೆದೆಯ ಮಲ್ಲಿ ! ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಸರಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಿ ! ?

ಹೊಸ್ತಿಲಲಿ ಸುಳಿಯುವಳು ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ತಶಿಯಂತೆ !
 ಹಚ್ಚು ಹಸುರಿನ ಹೊಲದಿ ಬಹಳು ಮೋಹಿನಿಯಂತೆ !
 ತೋಟದಲಿ ವನದೇವಿಯಂತೆ ! ಕತ್ತಲ ಮನೆಯ
 ಕೋಣೆ ಅಂಗಳಗಳಲಿ ಒಲವಾಳ್ಳು ಗೃಹದಂತೆ !

ಆದ ಕೂಸುಗಳೈದು - ಗಂಡು ಮೂರೆರಡು ಹೆಣ್ಣು,
 ಮಂದಾರ ಕುಸುಮಗಳು ಮಂದಾರ ಮಲ್ಲಿಯವು !

ಬಳೆಡುವವು ಮಂದರದ ಗಿರಿಯ ಶಿಖರಗಳಂತೆ-
 ಮುದ್ದು ಮಾಯೆಯ ಮಾಟಗಳನೆಲ್ಲ ತೋರುತ್ತ !
 ಪ್ರೇಮ ವರ್ಧಿಸಿತು, ಸುಖ ಹೆಚ್ಚಾಯ್ತು, ಸುಮ್ಮನು
 ಮನವ ಮಿಕ್ಕಿತು ! ಗೆಡೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ನಿಕಟವಾಯ್ತು !
 ಮರುಳು ಮೋಹಕ್ಕೂ ಮಾದಕವೋ ಮಾರಿಹೋಯ್ತು !
 ತರುವಾಯ, ಮರು ನಿಮಿಷ ಏನಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಹಾಳು.
 ಕಣ್ಣೀರ ಕಣಿವೆಯೆನೆ ಮಿಕ್ಕು ಹೋದೊಂದು ಗೋಳು.
 ಚಲಚಿತ್ರ ವಿಭವವೆಲ್ಲವು ಉರಿದುಹೋದತ್ತು
 ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದು, ಭ್ರಾಂತಿಲೋಭಗಳೆಲ್ಲ.
 ನಿಡು ಸುಯ್ಯ ನಿರಾಶೆ ತಿದಿಯೊತ್ತುವುವು ಜೀವಿತದ
 ಹಾಳಿನಾ ಕುಲುಮೆಯಲಿ. ಸಂಭ್ರಮವದಾವುದೂ
 ಸುಮ್ಮನವಾವುದೂ, ಅಕ್ಕರೆಯದಾವುದೂ,
 ಇಲ್ಲ. ಒಡಬಾಳೊಂದು ಶೂನ್ಯ ಗೃಹ ಪ್ರಾಂತದಲಿ
 ವಿಧಿಯಾಜ್ಞೆಗೆಂದೆನಲು ಏಕಾಕಿ ತೊಳಲುವುದು
 ಚಟವಿದಿದ ಪ್ರೇತವೆಂದೆನಿಸಿ ತಾ, ಬಳಲುವುದು.
 ಮತ್ತೆ ಚೈತನ್ಯಗೂಡಿಸುವೊಂದು ಸುಖವಿಲ್ಲ,
 ಗೆಡೆಯಿಲ್ಲ, ಬೆಳಕಿಲ್ಲ, ಎತ್ತಲೆತ್ತಲು ಶೂನ್ಯ.
 ಜೀವನಕೆ ಜೀವವಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿದ ಪರಿಯಾಯ್ತು.
 ನರಕದಲಿ ಬಾಳುವೆಯ ಸೈಹಿಡುವ ಪರಿಯಾಯ್ತು.

ಎಂತಾದರೇನು, ಏನಾದರೇನ್ ? ಇರುವನಕ
 ಬಾಳುವೆಗೆ ಭಂಗ ತಪ್ಪದು. ಹತ್ತು ವರ್ಷವಾಯ್ತು,
 ಮರುಳೊಂದು ಮೃಗವೊಂದು ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣವು

ತುಡಿದುಹೋಯ್ತು.

ಕೆದರಿಹುದು, ಸಿಕ್ಕುಟಿಕೆ ಸೋಕಿಲ್ಲ, ಕಂಡಿಲ್ಲ
 ತೈಲವನು ಆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ತಲೆಯ ಕೂದಲು.
 ಬೆಳೆದ ದಾಡಿಯೊ ಪೊದರುಗಟ್ಟಿಹುದು. ಹೊಕ್ಕಿಹುದು
 ರಿಯರು. ತನ್ನವಳ ಹೆಸರಿನಿದಾದ ಮಾಲೂರ

ಕಣ್ ತನ್ನ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ತಾ ಇಳಿದು. ಕಚ್ಚಿಹುದು
ಕನ್ನೆ ದಾಡೆಗೆ ಒತ್ತಿ. ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಸಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ
ಪಕ್ಕಲಬು, ಕೈಕಾಲು ಬರಿ ಮೂಳೆ ಮೂಳೆ. ಸುಂ-
ಡಿಹುದೊಡಲ್, ಬೆನ್ ಮೂಳೆ ಬಾಗಿಹುದು. ಬರಿದೊಂದು
ಅಸ್ತಿಪಂಜರಕೆ ತೆಳು ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿದ ರೀತಿ.

ಹಾಗೆಯೇ ಚಾಚಿ ಸಿಗುರೆದ್ದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಂಥ
ಬಲದ ಕೈಯೆಡೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ತಡವರಿಸಿ
ಬೀಡಿಯೊಂದನು ಕೊಂಡು ಮುನ್ ತೆವಳಿ ಒಲೆ ಕಡೆಗೆ
ಬೀಡಿ ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ತರಗದ್ದ ತುಟಿಗೆತ್ತಿ,
ಸೇದಿ, ಕತ್ತತ್ತಿ ಮೇಲಕೆ ಹೊಗೆಯನೂದುವುದು,
ಗರುಡ ಮೂಗಿನಲುಸುರು ಕಟ್ಟಿ ನಿತ್ಯಸಿಸುವುದು.
ಬಗೆಗೆ ಬೇಸರವಾಗೆ ಅಂತೆ ಒಲೆಗೆಸೆಯುವುದು
ಬೀಡಿಯನು. ಮೆಲನೆ ಮೆಲನೇಳುವುದು ಅ ಪಿಶಾ-
ಚಾಕೃತಿಯೊ ತನ್ನ ಎತ್ತರ ತಾನು-ಕುಂಟುತ್ತ
ಜೌಗು ಹಿಡಿದಂತೆ ಸೊಡರಿಟ್ಟ ಕಂಬದ ಕಡೆಗೆ
ನಡೆದು ಸೊಡರನು ಕೊಂಡು ಯಂತ್ರ ವಿಗ್ರಹದಂತೆ
“ಭ್ರಾಂತು !” ಎಂದೆಂದುಕೊಂಡಡಿಗೆ ಮನೆಯಾಚೆ ಕಡೆ
ನಿಶಿಯ ಹೀದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ನಡೆಯುವುದು.
ನಡೆದು ಎಡೆಯಲೆಯಿದ್ದ ಹಾಳು ಬಿದ್ದಂತಿದ್ದ
ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಮನೆಗೆ ಚದುರೇಳಿಸೋಡಿಸುತ
ನೇಲ್ದ ಬಾವುಲಿಗಳನು, ಸೊಡರಿಕ್ಕಿ ಕೈಮುಗಿದು
ಕಸದ ರಾಜ್ಯವನಾಳಿದೀಶನಿಗೆ ಎರಗೆರಗಿ
ಸೊಡರ ಕೈಯಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೊಂಡು ಹೊರಗೈದುವುದು.
ಮತ್ತೆ ಕಿರುವನೆಯೊಂದಕ್ಕೈದಿ ನಿಲುವುದು ಅಂತೆ
ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರುಕಿಸುತ್ತ ಸಂತಾಪದಲಿ.

ಒಪ್ಪವಿಡುವರೆ ಅಣೆಯ ನಚ್ಚಿನವಳಿಲ್ಲ. ಇನ್
ಕುಪ್ಪೆ ಎರಚಾಡಿಹುದು - ವಸ್ತ್ರ, ವಸ್ತ್ರ, ಪದಾರ್ಥ.

ಕುತ್ರ — ಹರಿದಾದಿ ಹೆನ್ನಿ ವೈಸರಾತನನೆ
ಹುಚ್ಚನಾಗಿಸುತಿದ್ದು, ನಾಬೇನೆ ಬಾಳ್ ನಿಮಿಷ
ತಳುನಿ ಜೀವದ ಮರಳ ಅಳಿದುಕೊಳುತಿತ್ತು, ಇಹ
ಲೋಕ ಸಹಿಸುವುದಕಿಂತಾಳವಾಗಿತ್ತು.

ಕಂಡತ್ತಲಾ ಕಣ್ಣ ಕೋಟಲೆಯ ವಿಸ್ತಾರದಲಿ
ಹಚ್ಚ ಸೀರೆಯನೊಂದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದತ್ತೊಮ್ಮೆ.
ಸೊಕ್ಕಿ ಅಳಲಿಗೆ ಮೂರ್ಛವೋದತ್ತು. ಮರವರಿತು
ನಡೆ ಹೊರಳಿದತ್ತು ಅಘಶೇಷವದರೆಡೆಗಂತೆ.
ಮತ್ತೆ ಅದ ಹಿಡಿದು ಕಪಿಮುಷ್ಟಿಯಲಿ ಹಂಬಲಿಸಿ
“ ಮಲ್ಲಿ! ಮಲ್ಲಿ! ಎನ್ನ ಸುಯ್ಯಾರಲೆದೆಯಲದ
ಒತ್ತಿ ತಾಳ್ತತ್ತು. ಬಾಳ್ ಹೊತ್ತಿ ಹಾಳುರಿದತ್ತು.
ಒಡನಂತೆ ಬಡನೆದ್ದು ಜಡದೇಹವಿಡಿದೊತ್ತಿ
ನಡೆದಂತೆ ನೆರಗೈದಿ ಮನೆಯ ಒಂದೆಡೆ ಬಿದ್ದ
ತುಕ್ಕು ಬೀಗವ ಕೊಂಡು ಇರದೈದಿ — ನೆರಗೈದಿ
ಹೊರಬಾಗಿಲೆಳೆದುಕೊಂಡಾಚೆ ಬೀಗವಹಾಕಿ
ಬೀಸಾಡಿ ಅತ್ತ ಬೀಗದ ಕೈಯನೆತ್ತಲೋ,
ಹಲ್ಲಿ ಲೋಚಗುಟ್ಟುತಿರೆ — ಗಾಳಿ ಹೊಯ್ದಾಡುತಿರೆ,
ತಿಂಗಳಿನ ರಾತ್ರಿಯಲಿ ಐಲೈಲು ನಡೆಯುವುದು.

ಭಾಗ ೨

ಲಾಲಬಾಗ್ ! ಜವ್ವನಿಗರಮರವನ ! ಮದನಬಾಗ್ !
ಸುಂದರದ ಕಲೆ ಬೆರೆತ ಪ್ರಕೃತಿ ದೇವತೆಯ ಬಾಗ್ !
ಶೀತಲ ಲತಾಗೃಹಗಳತಿಸುಖದ ವಿಟಪಿಗಳು !
ಕೃತಕಸರ, ಉದ್ಯಾನ ಭವನ, ಸೋಪಾನಗಳು !
ಕೃತಕ ಶೈಲಗಳೊಪ್ಪವಿಟ್ಟ ಆಡುವ ಬೈಲು !
ತೀವಿದಚ್ಚರಸಿಯರ ಉದ್ಯಾನವೆನಿಪ ಬಾಗ್ !

ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ಪ್ರಣಯ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ ನಾಕ ನೆಲೆ !
 ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ವಿಪ್ರಲಾಪಗಳೊಂದು ಸೈವುಸೆಲೆ !
 ಮುಪ್ಪಲ್ಲಿ ಎಳವೆಯಹುದೆಳವೆ ಜವ್ವನವಹುದು !
 ಉತ್ಸಾಹಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾರಮಂತ್ರಣವಹುದು !
 ಮದನ ಮಾದಕ ಸುಧೆಯನೀಂಟಿದೊಲೆ ಮರೆಯುವರು
 ಜೀವಿತದ ಕಷ್ಟನಿಷ್ಕಾರಗಳ ಲಾಲಬಾಗ್
 ಬಾಗಿಲೆಡೆಗೈದುತಲೆ ಆನೆಂಥಮಾನಿಸರು !
 ಹೊಸ ವೇಷ ಹಾಕುವರು ಹಳತಮರೆತವರಂತೆ !
 ನಗೆ ನಗೆ— ವಿಲಕ್ಷಣ ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಒಯ್ಯಾರಗಳು,
 ಗತಿಯ ಗಾಡಿಗಳು ಜಾತ್ಯಭಿಮಾನವೊಂದಿರದೆ
 ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರಿಬ್ಬರಲು ನಯವಾಗಿ ನೆರೆಯುವುವು !
 ವ್ಯಂಗ್ಯ ಉಲ್ಲಾಸಗಳು ಸಂಭಾವ್ಯವಾಗುವುವು
 ಆ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಾಂತದಲಿ ! ಬಾಳ್ಸುಖವೊ ಹೆಚ್ಚುವುದು !
 ಬಾಳ್ ಮದಕೆ ಸೊಕ್ಕಾಗಿ ವಿಹರಿಪುದು ತುಳುಬಳುಕಿ !

ಅದರ ಮೂಡಣ ದೆಸೆಯಲಿಹುದೊಂದು ಕಿರುವೆಟ್ಟೆ.
 ಮೂಡುವುದು ಬೇನೆಮಾನಿಸನ ಮೈಸೊರಗಿ ಹೋ-
 ದೊಂದು ಶೀರ್ಣವಿಕಾರ ಅದರಡಿಯೆ ತಳಿರತರು
 ಛಾಯೆಯಲಿ ಅಂತೆಯೇ ಸೇದೆವಡುತಾಯಸಕೆ
 ಕದಲುವುದು ಮೆಲಮೆಲನೆ ನಡೆದು ಮೆಲಮೆಲನಂತೆ
 ಕಿರುವೆಟ್ಟೆದೆಡೆಗೆ ನಿತ್ಯಾಣವೆನೆ ಕುಸಿಯುವುದು
 ಜೋಲು ಬಾಯ್, ಕೆದರು ತಲೆ, ಗುಳಿಗಣ್, ಮುದುರ್ದ ಮೈ
 ನೆಲಕೆ ಮೈ ಭಾರವನು ಕೈಯೊಂದರಲಿ ಊರಿ
 ಉಷೆಯವಳೆ ಸುರೆ ಹೀರಿ ಹಿಂಡಿ ಬಿಸುಟೊಬ್ಬನೀ
 ಇರುಳಲೆಗನೆನಿಸಿ ಅದೊ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅತ್ತ
 ಕರ್ಕತದ ಆ ನೋಟ ಹತ್ತುವರ್ಷದ ಬೇಗೆ
 ಬೇಯ್ಸಿ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಕೆ ಬಾಳೆ ಇರುಳಿನಲಿ
 ಹೊಸಕಿ ಹೋದೊಡಬಾಳತೆರದಿ ನಿರುಕಿಸುತ್ತಿಹುದು

ಜನನೊಂದು ಕರುಣೆಯನು ! ಇತ್ತ ಸುಮಂಜನನವೊ
ಎಂದೆಂದು ನಲುಗಿಸುವ ಆವೊಂದು ನಿಷ್ಕರವು
ಬಳಿಸಾರಸಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿ ಜವ್ವನ ಮೆರೆಸಿ
ಉಷೆಯ ಮಧುವನು ಹೀರಿ ಲೀಲೆಮಿಗೆ ನಲಿಯುತಿದೆ !

ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಣಗು - ಗಲಗಿನ ಆಚೆ, ಮೃದುವಾದ
ಶಾಂತಿಸುಖಗಳ ಮೋಹಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕೃತಿವೇಣಾ
ಮಧುಮಾಸ ಸಿಂಗರದಿ ಉದ್ದೀಪ್ತದಿವದೆಡೆಗೆ
ಪೂರ್ಣ ಹಾಸವ ಬೀರಿ, ಶಕುನ ಸಂಕುಲವೆನಿಪ
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಮೆರಗು ಗೆಜ್ಜೆಗಳ ಘಲಿರೆನಿಸಿ,
ಮಧಪಗಳ ತ್ರುತಿಗೊಲಿದು ಮೆರೆಸುವಳು ಮೆರೆಸುವಳು
ಪುಷ್ಪ ವಿಕ್ಷೇಪ ನರ್ತನವ ! ಮೇಖಲೆಯ ಶಬ್ದವದು
ಕೋಗಿಲೆಯ ನುಣ್ಣಾಸರವೆ ! ಬಳೆ ಸರಗಳುಜ್ವಾಟ
ಕರೆವ ತುಕ ಸಾಕೆಗಳುಲಿ ಮೊಳಗು !

ನರ್ತಿಪಳ ನಳನಳಿಪ ಎಳದಳಿರ ಪದೆದೆಡೆಯ ಅಣಕಿಸುವ
ವಿಷಮು ನೈತಾಚೆ ವಿಕೃತಿ ದಿವನ ಹಿಂಸಿಸಲು
ನೆಣವ ಕಚ್ಚಾಡಿ, ವಿಚ್ಛೇದ ವಿತ್ತುರ್ವರೆಯ
ಮೃದು ಮಧುರ ಸರಣಿಯಲಿ ! ವೃಥಾ ಕಂಡಿತು ಎಲ್ಲ !
ಮಾಯೆ ವಿಪರೀತ ಭಾವಗಳ ತಾಳಿಕೆಯಿಂದ
ಪರಿಹರಿಸಲಾಗದೊಂದೊಗಟೆಯನು ಸೂಚಿಸಿತು !
ಅಂತೆಲ್ಲಕಿದಿರು ಬರು ಬರುತಿಹರು ಬರುತಿಹರು
ವನದ ಹಾದಿಯಲಿನಿದು ಕನಸ ನೇಹಗಳಂತೆ
ತಾಯ್, ಮಕ್ಕಳೈವರೊಂದಾಗಿ ಆಡಾಡುತಲಿ.
ತಾಯ್ ಹಚ್ಚ ಸೀರೆಯವಳೆಳೆಯರಿಬ್ಬರೊ ರೋಜ
ಲಂಗ, ಮೂವರು ಬಿಳಿಯ ಫ್ರಾಕು ನೀಲಿಯ ಚಿಡ್ಡಿ
ತೊಟ್ಟವರು ! ಉಲ್ಲಸವ ಮೆರೆದರಾ ಅರುವರೂ !
ವಿಧಿಯ, ಕರ್ಕಶ ವಿಧಿಯ ಹಾಳು ಬಾಳದನೆಲ್ಲ
ಈರ್ಷ್ಯ ಮಿಗೆ ನೋಡುವುದು, ಅವರೆ ತನ್ನಯ ಹಾಳೆ

ನೆರೆದರೆಂದೆನುತ ಕೋಪಿಸಿದಂತೆ ! ನಟ್ಟುಗ್ರ
 ಶೀರ್ಣ ಚಕ್ಷುಗಳಿಂದ ತುಳುಕುವುದು ಹನಿಯೆರಡು !
 ಲೀಲಿಯಾ ತಾಯ್ಕಳರಿವ ಮುನ್ನನೆ ಅಸುಖ
 ವ್ಯಕ್ತಿ ತರಹರಿಸೆದ್ದ ಎಡೆಗೈದಿ ಕೊಂಕೆತ್ತಿ
 ಕೊರಳ ಕಂಬನಿ ಕಣ್ಣು ಹಿಣುಕಿ ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಂತೆ
 ತೊದಲು ಗದ್ದದಿಂದ “ ನೀವಲ್ಲವೇ ಆಕೆ ? ”
 ಎಂದೆನುತ ಕೇಳುವುದು ಬೆಚ್ಚಿ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಕಂಡು
 ಅಂತು ಚಂಡಿಸಿ ಕೇಳ್ವ ವಿಕಟ ಕರ್ಕಶವದನು
 ಭಯಕೆ ಚೀರುವ ಎದೆಯ “ ಉಹು ” ಎಂದು, “ ಉಹು ”
 ಎಂದು

ಎಳೆಯರನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೋಡುವಳು ಓಡುವಳು,
 ಚೀರ್ವಳೆಯರಾರ್ವ ತಾಯ್ ಜೀವಭಯಕೋಡುವರು.
 ಎದೆ ಬಿದ್ದು ಆ ಕೃಪಣ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಕ್ಕುತ್ತ ಬಿಕ್ಕಿ
 ಅಳುತ್ತ, “ ನೀವಲ್ಲ ಹೋಲುವೆಯಷ್ಟೆ. ನೀವಾಗೆ
 ಎದೆಯೊಡೆದ ಎನ್ನನಂತಳುಕಿ ಉಳಿದೈದುವಿರ ? ”
 ಎಂದು ಒರಲುತ ತನ್ನ ರೂಹಳಿದ ಅಂಗಗಳ
 ಹೇಸಿ ದಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಅದುರಿ ಮತ್ತದುರಿ ತಾ
 ದಾರುಣದ ದುಗುಡದಲಿ ತೂರಾಡಿಕೊಂಡತ್ತ
 ಕಿರುವೆಟ್ಟದತ್ತ, ನಡೆ ನಡೆದು ಆ ಏಕಾಂತ
 ಶಿಲೆಯ ವಿಸ್ತರದನೇಲೊಂದು ಹಾಳೆದೆಯೊಡೆದ
 ದುರ್ದೈವಿಯ ಕೀಟದಂತಿಳಿದು ಕುಸಿದುದ್ದಕ್ಕು
 ಚಾಚಿ ನೈ ಚಾಚಿ ಕೈಕಾಲ್ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಮೊಗ
 ವಾಡ ಮಲಗುಬ್ಬಸಕೆ ಕೆಮ್ಮಿ ಬಾಯ್ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು.
 ನಿಮಿಷ ಕಳೆಯಿತು, ಘಳಿಗೆ ಕಳೆದುಹೋಯಿತು, ಬಂದು
 ಬಂದು ವಿಹರಿಪ ಸೊಗಸುಗಾರರೆಲ್ಲರುನಿಂದು
 ರೋಗವೆನುವರು ಕೆಲರ್, ಮರುಳನೆನುವರು ಕೆಲರ್,
 ಹಸಿವೆಯೆನುವರು ಕೆಲರ್, ತಿರುಕನೆನುವರು ಕೆಲರ್.

ಏನೊಂದನೂ ನುಡಿಯದಂತೆ ಕಲ್ ಕಚ್ಚಿ ಕಡು
 ನಾಸಿ ಮಲಗಿತ್ತು ಜವನೊಡನೆ ನಿಜ ವೃತ್ತಾಂತ
 ಸೂಳು ಸೂಳೊಪ್ಪಿಸುತ; ಭುವಿಯೆಲ್ಲ ಮರುಕಳೂ
 ಮರು ಮಾತುಗುಡದಂತೆ ಜಡವಾಗಿ ಮಲಗಿತ್ತು;
 ಸೊಗಡೊಂದು ದೇಸೆಯಲಿ ಜವನೊಂದು ಕುತ್ತವಿತ್ತು.

ಕಾವೇರಿಗೆ

ನಿನ್ನಲಿಸಿಸೇಕಾಂತವೆನಗೆ ಓ ಕಾವೇರಿ.
ಎನ್ನ ಭಾವದ ಮಧುರ ನಿನ್ನಲಿಸಿಹುದೆ.
ನಿನ್ನ ಸುಂದರದ ತೀರದ ನೆನಸನಿತ್ತಾಕೆ
ಎನ್ನನುಳಿದೈದಿಹಳು, ಕಂಡು ನೆನಸಹುದೆ.

ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಗಳ ಉದಯ-ವಿಭವ-ವಿಲುಪ್ತಿ
ಪಾವನದ ನಿನ್ನ ತೀರದಲಾಗಿಹೋಯ್ತೆಷ್ಟೋ,
ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ, ಮಹಾರಾಣಿಯರ ಸುಖ-ದುಃಖ,
ಪಾವನೆಯೆ, ಎರೆದ ಏಕಾಂತವಿನ್ನೆಷ್ಟೋ !

ಅಂದೊ ಆ ಸಂಪನ್ನ ಸೊಬಗೆಯರ ಕಾಲ್ಗೊಲಸು
ಮಂದ ಗಂಭೀರದಂದಿನ ನಿನ್ನ ವಾಹಿನಿಯ
ಮಂದರದ ಮೊರೆತದಲಿ ಸ್ವರ್ಗ ಕಂಡಿರಬೇಕು,
ಚಂದದಾ ಜಂಘೆಗಳ ಶ್ರಮವೊ ಕಳೆದಿರಬೇಕು

ಕೊಡಗು ಬಿಡಗಿನ ನಾಡ ಮಲೆಯ ಕಣಿವೆಯಲುದಿಸಿ
ಎಡೆಯನೆಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೂಗುವೆಳ ಹಸುರಿನಲಿ
ತೊಡವುಗೊಳಿಸುವ ಬೆಟ್ಟಕನ್ನೆ! ಅವಿರತ ಸುಖಕೆ
ಮಡದಿ! ಸವೃದ್ಧಿಗಳ ತಾಯ್! ಸುಂದರಕ್ಕೆ ಸುಯ್! !

ನಿನ್ನ ಹಾಯ್ನಿತರಲೆ ದಣಿದರಿಗೆ ಸೊದೆಯೆರೆವ,
ಖಿನ್ನರೆದೆಗಂಜುನವ ನಿಡುವ ತನುವಾಂತಲರೊ
ಇನ್ನೆನಿತು ಚೈತನ್ಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹವನು
ಮನ್ನಿಸಿತ್ತುದೊ, ಪ್ರಣಯಶೃಂಗಾರದಾಮೋದೆ !

ಅವರ ಉಲ್ಲಸದ ಚಿಣ್ಣರೊ ದೇವಬಾಲರೊಲೆ
 ಲವಲವಿಕೆ ಮಿಗೆ ಮೂಡಳು ತೀರದಲೊ, ಸೋಪಾನ
 ಪಂಕ್ತಿಯಲೊ, ನೀನುಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಆಡಲೆ ಎಸೆದ
 ತಂಕು ಚಿಪ್ಪುಗಳಾಯ್ತು ಅಡಿ ಮರೆತಿರಬೇಕು !

ನಿನ್ನ ಅಚ್ಚೋದಕದ ನೀಲವಾಹಿನಿಯೆದೆಯ
 ಚಿನ್ನ ರನ್ನದ ಲಕ್ಷ ದೀಪಗಳ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ
 ಸನ್ನತಾಂಗಿಯರು ಬೆಳಗಿದ ಹಬ್ಬ ಹುಣಿಸೆಗಳು
 ನಿನ್ನ ತೀರದಲಿ ಉನ್ನತವೆ ಮೆರೆದಿರಬೇಕು ;

ಹುಣ್ಣಿವೆಯ ಪ್ರಣಯವನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವ ರಾತ್ರಿ
 ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಳಿಯಲಿ ತೆಪ್ಪಗಳ ಕಟ್ಟಿ ತಾವ್
 ಬಿನ್ನಣದ ಪ್ರಣಯಿ - ಪ್ರಣಯಿನಿ ಮುಕ್ತಕಂಠದಲಿ
 ನನ್ನಿಯಲಿ ಎದೆ ತೆರೆದು ಹುಟ್ಟುಹೊಡೆದಿರಬೇಕು !

ಕಣ್ಣಾದ ನಿನ್ನ ಜೀವನದ ಸುಖ ವಿಸ್ತರದಿ
 ನಾಣ್ಣಡಿಗಳೆನಿಸೊ ಸ್ತುತಿತಪ್ಪಿ ಹೊರಳಿರಬೇಕು ;
 ನಿನ್ನ ಮೀನ್ ಬಳಗವೊ ಎರಚಾಡಿಹೋದ ಸಂ
 ಪನ್ನರಾನೋದದಲಿ ಹಬ್ಬ ಕಂಡಿರಬೇಕು ?

ತೀರವನು ಸಿಂಗರಿಪ ಸ್ನಿಗ್ಧ ತರುಗಳ ಛಾಯೆ
 ಸಾರ ಸನ್ನೋಹದೇಕಾಂತದಾಹ್ವಾನಗಳ
 ಬಾರಿ ಬಾರಿಗು ಬೆಟ್ಟಗೊಳಿಸುವತ್ಯುತ್ಸುಕದ
 ಮಾರನೊಸಗೆಯ ಸಂಚುಗಳ ಪಾಲಿಸಿರಬೇಕು.

ಆದರೊ ಅಭಾಗ್ಯನನು ಅಂತರಾವುತ್ಸಕವು
 ಆದರಿಸದೊ. ನೊರಜುಗಲ್ ತುಂಬಿದಿ ನಿನ್ನ
 ಗಾದಿಯೊಂದಕೆ ಬಂದು ಕಾಳಿತಿಹನು ನಿಕ್ಕಕಿ !
 ಕಾಡುಹೋಗಿದೆ ಕಲ್ಲು, ಸೋಪಾನಬಿಡೆ ಪಾಟಿ !

ಕೋಟಿಯಿಹುದದರ ವೈಭವನೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ !

ತೋಟವಿಹುದದರ ಸಿಂಗರನೆಲ್ಲ ಕಾಳಾಗಿ !

ರಾಜಗೃಹವಿದೆ, ಕಾವಲಾಳುಳೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ !

ರಾಜ ಉದ್ಯಾನವಿದೆ, ಇಲ್ಲ ಅತಿಕ್ರಮಿಸರೂ !

ದೂರದ ಮಶೀದಿಯಿಂದೈತಹುದು ಮೆಲು ಮೊರೆಯೊ,

ದೂರ ಗುಂಬಸ್ತಿನದೆ ಗಂಧ ಧೂಪದ ಧೂಮ,

ನೀರವದ ರಂಗನಾಥನ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಿಂದ

ಬಾರಿ ಬಾರಿಗು ಯಾರೊ ಹೊದಿನ ಗಂಟೆಯ ಸದ್ದು

ಸಾರುತ್ತಿದೆ— “ ಇದೆ ಇಹದ ವೈಭವದ ಕಥೆ ” ಯೆಂದು !

ಬೇರೊಂದು ಗಲಗು ಕೇಳಿಸದೆತ್ತಲೆತ್ತಲೂ !

ಸಹೋಂದು ಕಲ್ಲ ನೀರ್ಗೇಸದಂತೆ ಎನ್ನದೆಯ

ಖಿನ್ನದಲಿ ಸುರುಳಿ ತೆರೆಗಳೊ ಎದ್ದು ಪ್ರಸರಿಪುವು ,

ಮಣ್ಣುಪಾಲಾದ ಆ ಗತವಿಭವ ಕಥೆಯೆಲ್ಲ

ಎನ್ನಂತರಂಗದಲಿ ಕೆದರಿ ಕಾಡುವುದಲೆದು ,

ಬೀರದಾ ಹುಲಿ ಕೋಟೆಗೋಡೆಯಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿದ

‘ ಆರು - ದೈವವು ಒಡೆಯರ್ ’ ಎನ್ನ ಶಾಸನ ನಿನ್ನ

ನೀರ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂತೊಡೆದು ಮುರುಕಾಗಿ

ಮಾರನೆಯ ದಿನವೆ ವೈಧವ್ಯವಾಂತುತ್ಸವದ

ಸ್ಪೈರದತಿ ಅಟ್ಟಹಾಸದವೊಲೇ ನಿಂತಿಹುದು .

ನಿರಸಾಧಕರ ಒಳತೋಟಗಳನೆನಿತುವನೊ

ಬಾರಿ ಬಾರಿಗು ಅಲಿಸಿಹೆ ನೀನು. ನೆತ್ತರನು,

ನೀರತಾ ಕೊಳೆತು ನಾರುವ ಹೆಣಗಳನಿತುವನು

ಸಾರ ಪಾನನದಲೇ ತೊಳೆದಿರುವೆ, ಒಯ್ದಿರುವೆ .

ಸಾರವತಿ, ನಿನ್ನ ಎದೆ ಲಿಂದು ಅರತಿಯಾಯ್ತು

ವೀರವಾಂತಳಿದವರ ಸ್ವರ್ಗಕಾಹ್ವಾನಿಸುವ,
 ವೀರ ರಮಣಿಯರ ಎದೆ - ರಕ್ತಗಳ ಕಾರಿಸುವ.
 ಗುಂಡು ಮದ್ದು ಪಿರಂಗಿ ಹಾರಿದುವು ಅವಿರತನೆ,
 ಗುಂಡು ಬಂಡೆಗಳು ಮಡಿನಾಳ್ಳೊಡನೊರಲಿದುವು ;

ತಂಡ ತಂಡವೆ ಉರುಳಿತೆಲ್ಲ ; ಪಟುಭಟರುಗಳೊ
 ಚಂಡ ಕೂರಸಿಗಳಲಿ ಇರಿದಾಡಿ - ಉರುಳಿದರು.
 ಮುತ್ತು ಚಿಪ್ಪುಗಳಾಳ್ ಮಧುರಹಸ್ಯವ ತಾಳ್
 ಪಾಲ್ಗಟ್ಟಿಯು ಪೆಣ್ಣೆದೆಯು ಕೂರದಾ ಮೊನೆಗಳಲಿ

ರಕ್ತ ಚೆಲ್ಲಾಡಿ ಚೀರಾಡಿ ಕೆಡೆದಿರಬೇಕು ;
 ಕೇಳ್ವ ಅದ ನಿನ್ನ ತಾಯೆದೆ ರೋಧಿಸಿರಬೇಕು.
 ನಿನ್ನ ದಾರುಣದ ಆ ಮೊರೆಯ ಕೋಲಾಹಲವ
 ಬಣ್ಣಿಸ ಸಮರ್ಥರಿರಲಿಲ್ಲ, ನಾ ಬಣ್ಣಿಸೆನೆ

ಕಣ್ಣ ಕೆಡಿಸಮವಾಸೆ ಕ್ಷುಬಿತವಾಗುವ ಕಡಲ
 ಉನ್ನಾದವೆಂದು ? ವಿಲಯದ ಜಲದ ಮೊರೆಯೆಂದು ?
 ಕಾಲದ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ನಾಹಿನಿಯ ಮಲ ಮಗುವೆ !
 ಕಾಲ ತೊಳೆದಿತು ಎಲ್ಲ ಕ್ರಂದನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ !

ಕಾಲಹತಿ, ಕ್ರಂದನದ ಹತಿಗಳಲಿ ಕುಗ್ಗಿರುವೆ !
 ಅಲಿಸುವರಿರು ನಿನ್ನರೆಮೊರೆಯಲಡಗಿರುವ
 ಗೋಳ ! ಅಂದರೆಯುಂಡು ವಿದ್ರೋಹವಾದುದನು
 ಕೇಳಿ ವೀರಾವೇಶ ಮಿಗೆ ವ್ಯಾಘ್ರದೊಲೆ ಹಾರಿ

ಹೋರಿ, ಅಸಹಾಯನೊಬ್ಬನೆ - ಚೀರಿ, ಉರುಳಿದಾ
 ವೀರ ದಾರುಣವ ತಾಯ್ ಪೃಥೆಯ ವರ್ಣಿಸಬೇಕು !
 ಮೊರಿದಳುನ್ನಾದವಾಗಿ, ಬಾಯ್ಷಾಯ್ ಬಿಡುತ
 ಘೋರ ಹಂಬಲಿಸಿದಾ ರಾಣಿನಾಸದ ಅಳು

ದಾರುಣದ ಸಂಭ್ರಮವೊ ಚೀರಿ ಕೆಡೆದುದನಾರು
 ನೀರಾಗದಳಲ ಬೇಗೆಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳಬಹುದು ?
 ಮಾರಿ ಮತ್ತರ ಕೋಟಿ ಕೊತ್ತಲದ ಬಂಧಗಳ
 ಮಾರಿ - ಒಡೆದೆಲ್ಲವನು - ಬಲಿಗೊಂಡುದಿರಬಹುದು.

ಹೈದರನ, ಮಿರಸಾಧಕರ ನಿಧನಗಳಾಯ್ತು !
 “ ಜೈ ದೊರೆಯೆ ! ” ಎಂದು ಒಡೆಯರ ಏರಿಸಿದುದು ಆಯ್ತು,
 ಗಾದಿಯಲಿ ! ಚರಿತೆಗಾವುದು ಸ್ಥಿರವೊ ನಾನರಿಯೆ !
 ಆ ದಿನದ ರಾಜಧಾನಿಯೊ ಇಂದು ಬಡಗ್ರಾಮ !

ಇಂದಿನೀ ರಾಜಧಾನಿಯು ಅಂದು ಎಂತಿತ್ತೊ ?
 ಹಿಂದೆ ವೈಭವವೆಂದು ಮೆರೆದುದಿಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ -
 ಜಂದದೀ ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಗ್ರಾಮ್ಯವೆ ಗ್ರಾಮ್ಯ !
 ಎಂದರೂ ಹೇಳಿಕೊಳುವರು ಅಂದೆ ಸುಖವೆಂದು !

ಆದರದೊ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು ಸುಖ - ಭೋಗ
 ಆ ದಿನದ ಗಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿಯ ಚಿನ್ನ ರತ್ನಗಳ
 ಮಾದರಿಯ ಆವೇಗ - ಉದ್ವೇಗಗಳ ಕಾಲ !
 ಆದ ಹೋದಾ ಮಾತು ! ಇಂದೊ ಅಗ್ಗನೆ ಬದುಕು -

ಬಾಳುಗಳ ಉನ್ನತಿಕೇರಿಸುವ ಕಾಲ ! ಇದು
 ಧೂಳು - ಚಕ್ಕಳಗಳಲಿ ಬೆಲೆಯನಳಿಯುವ ಕಾಲ !
 ಮೂಳೆ ಮೂಳೆಯೆಯಿರಲಿ, ನಾಗರಿಕರೆನ್ನವರು !
 ಕೂಳೆಯಾದಂತಿರಲಿ ಎದೆ, ಚೆಲುವು ಎನ್ನುವರು !

ನಾಸ್ತಿಕರು, ತಾರ್ಕಿಕರು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು, ಎನ್ನ
 ಈ ಸ್ಥಿತಿಯ ಆವೇಗ ಉದ್ವೇಗಗಳ ನಕ್ಕು
 ಜಾಸ್ತಿಯೇನಿವನೊಬ್ಬ ಹುಚ್ಚನೆಂದೆನಬಹುದು.
 ಸ್ಪಷ್ಟ, ಅದರು ಸತ್ಯ, ದಿವದ ಇಚ್ಛೆ ವಿಚಿತ್ರ.

ಏನಾದರಾಗಲದು. ಅದನೆಲ್ಲ ಕುರಿತು ನಾ
ಬೇನೆಯೆರೆಯಲು ಬಂದೆನಿಲ್ಲ. ಆದರು, ಎಲ್ಲಿ
ಆ ನಾರಿಗಳ ತಂಡ ತೊಟ್ಟಿನಿಲುವಾಭರಣ
ಮೌನಿ, ನಿನ್ನೆಡೆ ನೆರೆಯೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದುದಂದು ?

ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ರಾತ್ರಿಗಳು ನೀನವರ ಕಳೆದುಂಬಿ
ಸೆಣ್ಣೆಸೆಯು ಹೊಳೆದ ಮಣಿ ಮುತ್ತಿನಾಭರಣಗಳ
ಕಣ್ಣೊಳಿಸಿ, ಕೊಂದುಹಾಕಿದುದನಂಗಾಸ್ತದಲಿ ?
ಕಣ್ಣಿನೆಯೆ, ಒಮ್ಮೆಯಾದರು ಎನಗೆ ಅಂತೆಗೈ !

ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಇಹೆನು. ನಿನ್ನನಡಿಗಡಿಗೂಡಿ
ಆನಂದಕೆಂದೆ ಪೋಷಿಸ ಮಳೆಯ ಮೋಡಗಳೊ
ಬಾನೊಡೆದ ಕದನವಾಗುತ್ತಲೆ ಅಂತೆಯೆ ಗುಡುಗಿ,
ಬಾನ್ವಿಂಚಿ, ಸಿದಿಲಿ, ಮಳೆಗಳ ಸುರಿಸಿ ಕೊಚ್ಚಿಹುವು

ರಕ್ತ ಸೈಕತಗಳನು ; ಹದ್ದು ನರಿಗಳು ತಿಂದು,
ದಿಕ್ತಟವೆ ಬರಿವಂತೆ ಕೋಲಾಹಲಗಳೆರೆದು
ಭುಕ್ತಿ ಮುಗಿದೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಯೊ ಮಾಯವಾಗಿಹುವು ;
ಮುಕ್ತಹಸ್ತದಿ ಕಾಲ ವಾಹಿನಿಯು ಕೊಚ್ಚಿಹುದು

ವಿಭವ — ಸಂಭ್ರಮ, ಬದುಕು — ಬಾಳಿನವಶೇಷಗಳ.
ವಿಭವ ಶೂನ್ಯ ವಿಲುಪ್ತಿ ವಿಸ್ತರದ ಮುಂದೆ ಕುಳಿ-
ತಭಿನವವಿಲಾಸದಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾವುಕನೊ
ನಭವ ನೋಡುತ್ತಲಿಹೆನು ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬನೇ.

ಮೇಲೊ ಬಿಳಿ ರಾಶಿ ರಾಶಿಯೆ ಮೋಡ, ಮುಂದುಗಡೆ
ಕಾಳಗದಿ ಕೊಂದ ಮದಿದಗ್ಗಲರ ಹೆಸರುಗಳ
ಕೀಳು ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಕೆತ್ತಿಸಿದ ಶಾಸನಕಂಬ,
ಹಾಳು ಕೋಟೆಯ ವಿದಂಬನ ಬೆರಗದೆತ್ತಲೂ.

ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು - ನೀರಹಕ್ಕಿಗಳೊ ಈ
ಚೆಲ್ಲಾಡಿಹೋದ ವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾಟ-
ದುಲ್ಲಸದಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿವೆ. ನೊರಜುಗಲ್ಲಳ ಅಂಚೊ,
ಅಲ್ಲಿ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಮರಳ ಬದಿಯಲಿ ಬೆಳೆದ

ಹುಲ್ಲುಜೊಂಡಿನ ಮರೆಯೊ ಇಳಿದು ಬಕಗಳು ತನ್ನ
ಉಲ್ಲಸದ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುದುರಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಕುಳಿ-
ತಲ್ಲಿ ಮೀನ್ ವಿಡಿಯೆ ಕಾಯುವುವನ ನರಿಯದೊಲೆ !
ಅಲ್ಲೊ ಬಾನೆಡೆಯೆ ತೇಲಿನೆ ಹದ್ದು - ಒಂದೆರಡು !

ಮಿರ್ಜ ಸ್ವಪ್ನನ ನೆನಸಿಕೊಡುವ ಸೇತುವೆಗಳೋ
ನಿರ್ಜನವೆ - ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು. ಅತ್ತ ಧನ
ಆರ್ಜಿಸುವ ನೆಪದಿಂದಲಿರಬಹುದು, ಎಳೆಯುತ್ತಿವೆ
ದುರ್ಜನರ ಕೋಲ ಏಟಿಗೆ ಗಾಡಿ ಯೆತ್ತುಗಳು.

ತೀರದೊತ್ತಿನಲತ್ತ ಕೆಲಹಲವು ಮರಗಳಿವೆ -
ಆ ರಾಜವೈಭವದ ಕಾಲಗಳದಿರಬಹುದು.
ಆರು ಬಲ್ಲರು ಗಾಳಿಗವೂ ಮೆಲನೆ ಸುಯ್ಯಾಗ
ಆರ ಬೀರದ - ಪ್ರಣಯಲೋಭದಿತಿಹಾಸಗಳ

ಸಾರುವುವೊ ? ಮತ್ತಿತ್ತ ಜಳ ಜಳನೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ
ನೀರೊ ನೊರೆಗುಳ್ಳೆಗಳೊಳೆರೆದೆರೆದು ಕಲ್ಲೆಡೆಯೆ,
ಮಿಾರಿ ಮೊರೆವುದು ನೊರಜುಗಲ್ಲಳನು ತೊಳೆವಲ್ಲಿ
ಜಾರುವುವು ದಿಟ್ಟಿ - ಭಾವಗಳು ವಾಹಿನಿಯೊಡನೆ !

ಅನುಭವಿವೆ ತೇಲಿಹೋದಂತೆನ್ನ ಜೀವನೇ
ಘನವಾಹ ಪ್ರಸರದಲಿ ! ಸಿಕ್ಕಿ ಎದೆ ಹಾಯುತ್ತಿದೆ
ಆ ನೊರಜುಗಲ್ಲಳನು ! ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ !
ಧ್ಯಾನಿಸುವೆ ಈ ಭುವನನೇ ಹರಿಯುತ್ತಿಹುದೆಂದು !

ಜೊತೆಗೊಂಡು ನಾವೊ ಬಂದೆವು. ಅಂದು ವಿಲಸನಕೆ
ಜೊತೆಯಲೇ ಕಾಲ ನೇಲಿಸಿ ನೀರಲದಿವೆರಸಿ
ಅತಿ ವಿನೋದಕೆ ಎನಲು ಕಾಲ್ತೆರೆದ ಮಿಾನ್ಗಳನು
ಜೊತೆಯ ಸುಮ್ಮಾನಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕ್ಕಿ ಬಹ

ಹಿಗ್ಗು ಚಕ್ಕುಳಿಗಳಿಗೆ ಮನಗಳನೆ ಮಾರಿದೆವು !
ಮುಗ್ಗರಿಸುವೊಲೆ ನಟಿಸಿ ಮನದನ್ನೆ ನೋಡಿಕೊಳೆ
ಒಗ್ಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನು, ಹೆದರಿದೊಲೆ ಹಿಡಿದವಳ
ಸಗ್ಗದಾ ಭುಜಗಳನು, ಕಂಡೆನಂತೆಯೆ ಅದನು.

ಸ್ವರ್ಗದವರಂತೆ ನಾವ್ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದಲೆದು
ದುರ್ಗ ತೀರಗಳೆಲ್ಲ, ತರುವಿಟಪಿಗಳನೆಲ್ಲ -
ನಿರ್ಗಮಿಸಿದಂದಿನಾ ಪ್ರಣಯ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ
ಸ್ವರ್ಗವನೆ ಮರುಳು ಹಿಡಿಸುವ ಪರಿಯೆ ಆಡಿದೆವು.

ಸ್ನಾನಗೃಹವಿಹಿಲ್ಲಿ ಜೊತೆ ನಿಂತು ಸೋಂಕಿ. ನಾ
ಜಾನು - ಜಂಘೆಗಳ ಸೋಂಕಿದ ಪರಿಯೆ ಅನುಭವಿಸೆ
ಸ್ನಾನಕಿಳಿದಾಗ ! ಕಾಣುವೆನಿನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬ !
ನೀನವಳ ಕಲೆಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು !

ಈ ಸಣ್ಣ ತೆರೆಗಳೇ ಸುಳಿಗಳೇ ಛಾಯೆಗಳು
ಏಸೊಂದು ನೆನೆಸಿಕೊಡುತ್ತಿಹುವವಳ ಚೇತನವ !
ಆಸೆ ಎನಗಿಂದೊ ಜೀವನೆ ಎಲ್ಲೊ ಇಷ್ಟೆ ಚೆಲ್
ಆಸೆ ಮಿಗೆ ದೀರ್ಘಾವಗಾಹದಲೆ ಇಹಳೆಂದು !

ಸೆಳೆತಕ್ಕೆ ಜಾಲಿಸೆನ್ನಯ ಕೈಗಳೇ ನೊರಜ
ಬಳಿ ಸಾರಿವಿಡಿಯೆ ಉಂಗುರದವಳ ಅರುವೆರಳು,
ಒಳಗೊ ಅಡಿಯಿದೆ ಕರಗುವಾ ಮರಳೊಳಿಳಿಯುತ್ತಿರೆ
ಸುಳಿದವಳ ಚಪಲವೂ ಸುಖ ಸೋಕ ಬಹುದೇನೊ !

ಮೈಕೊಳೆಯ ಕಳೆವಾಗ ಮಿಂಚುಗಳ, ಎನ್ನವಳ
 ಕೈ ಕೊನೆಯು, ಹಾಯ್ಲುರುಳ ಗುಂಗುರೂ ಇಟ್ಟಿನಗೆ
 ಮೈ ಕೆದಕಿ ಕುಲುಕಿಸುವ ನಗೆಯ ಚಕ್ಕುಳುಗುಳಿಯ,
 ಆಕಸ್ಮಿಕವೆ ಅವಳ ತುಟಿ ಹಲ್ಲು ಪಡಬಹುದು !

ಮತ್ತೆ ಆವೊಂದು ದಿನವೋ ಉಸಿರ್ವಿಡುವಿಡುತ
 ಮುತ್ತೆಸೆವ ಚಂದ್ರಮನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ನೀಲದೀ
 ಒತ್ತೊತ್ತಿ ನರ್ತಿಸುವ ತೆರೆಗಳಲಿ ನರ್ತಿಸುತ
 ಚಿತ್ತವನೆ ಅಪಹರಿಸುವಂದು, ಬಾನೆತ್ತಲೂ-

ಎತ್ತಲೂ ಮೌನವಿರುವಂದು, ನಾ ತಪಿಸಂದು
 ಅತ್ತು ಕಾಡುತ ಕುಳಿತ ಎನ್ನನಾಕಸ್ಮಿಕವೆ
 ಚಿತ್ತ ವಿಸ್ಮಯವಿಡುತ ನೀರನೊತ್ತರಿಸುತ್ತ
 ತತ್ತರಿಸಿ ಸೆಳೆತಕೀ ಕಲ್‌ವಿಡಿದೆ ಬಹಳೆಂದು,

ಅದರಲೇ ಎನಗಾಸೆಯಿಸು. ಅರಸರಸಿಯರ
 ವಿಭವವಿರದಿರಬಹುದು , ರಾಜ್ಯೋದಯಾಸ್ತಗಳ
 ಅದುಭುತವು ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು ಅಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ,
 ನಭದ ಶುಭ - ಅಶುಭ ಸೂಚಕಗಳಿರದಿರಬಹುದು ,

ಅದರೇನ್ ? ಅವರ ಅಭ್ಯುದಯದಲು ನಾಶದಲು
 ಆದ ಬೆರಗವರೆದೆಯ ಆಗು ಹೋಗಿನದಲ್ಲ,
 ಆಧಾರ - ಭೂತದಾ ರಾಜ್ಯ ವಿಜೃಂಭದುದು
 ಆದಿಯಲಿ ಅನಿಸೊಂದು ವೈಭವದ ವಿಸ್ತರದಿ

ಹುಟ್ಟುವಾ ಅನಿತೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಬಾಳಿನ ಬೆರಗು !
 ಅಂತ್ಯದಲು ಅನಿಸೊಂದು ವೈಭವವು ಒಳವಾದ
 ಅಟ್ಟಹಾಸವೂ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕವಿಯುವದ್ಭುತ !
 ಸ್ವಾಂತವೊಂದಲ್ಲ, ಅಳುವುವು ಭಾಗ್ಯ ಕಳತಗಳು !

ಅದರಿದೋ ಅಂತಲ್ಲ, ಬರಿಯೆದೆಯ ಹಿಗ್ಗು - ಅಳು;
 ಅದರದ ಅಕ್ಕರೆಯ ಸುಖ - ದುಃಖ, ನಗೆ - ಗೋಳು;
 ನೋಡ ತುಂಬಿದೆಯೊಡೆದ ಕಿರಿ ಬಾಳ ಹಿರಿದಾಳು;
 ಮೇದಿನಿಗೆ ಕಾಣಿಸದೆ ಹಲುಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಳು.

ಸ್ತುರಿಸುವೆಯ ಮತ್ತೆ ನೀನೆನ್ನಂತೆ ಅದನೆಲ್ಲ ?
 ಸ್ತುರಿಸಿಕೊಡೆ ನೀನಂತೆ ಗೈವೆಯೆಂದೇ ನೆನೆವೆ.
 ಸ್ತುರಣೆಯಿಂದಲ್ಲದುದಯಿಪುದಾವ ಸಮಸ್ತುರಣೆ !
 ಬರಿ ಮೌನ ತಾಳಿದರು ಭಾವುಕನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದ

ಕರಿಯ ನಿನ್ನನು ಕಂಡು ಆದ ಚಿತ್ತವಿಕಾರ
 ಒರೆವುದಾ ನಿನ್ನಂತರಂಗನೆಲ್ಲವ ಕರುಣೆ.
 ಮರೆಸಿ ಕವಿದಿರಬಹುದು ಮೋಡ ಶಶಿಯನು, ಆದ-
 ರರಿವು ನೈದಿಲೆಗಿಂದು ಉದಯಿಸಿದ ಸೂಚನೆಯೊ.

ಜೀವನಕೆ ಜೀವನವೆ ಹಿರಿಯ ನಂಟೆಂದರಿತು
 ಭಾವುಕನೊ ಬಂದಿಹೆನು ಸುಖ-ದುಃಖ ಹೇಳಿಕೊಳೆ.
 ಆನೇಗ ತುಂಬಿಬರೆ ತುಳುಕಿದುದೊ ಸತ್ಪಾತ್ರ-
 ಭಾವ ಸೇರುವುದೊಳಿತು. ಇಲ್ಲ, ಎರೆವುದೆ ಅಣಕ.

ಕಾನನಾಂತರಗಳಲಿ ಋಷಿಗಳೊಲೆ ಮೊರೆದೆರೆವ,
 ಆ ನಗಾಂತಗಳಿಂದ ಕಾಳಿ ಮುನಿದೊಲುರುಳ್ಳ,
 ಕಾನನದ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿ, ನೂರು ನಾಡಿನ ಜನರ
 ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೃತ್ತಿಪಾಸೆಯ ಕಾವ ಓ ರಾಣಿ !

ಸ್ವಾಂತ ಶಕ್ತಿಯೊಳೋವ, ಸ್ವಾಂತ ಭಿತ್ತಿಯೊಳೆಸೆವ,
 ಸ್ವಾಂತ ಶೃಂಗರದಿ ಲೋಕವನೆ ಶೃಂಗರಗೈವ-
 ನಂತ ಕಾರುಣಿಕೆ ! ಓ ಉಪನದಿಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀ-
 ಮಂತ ತಾಯ್ ! ಕ್ಷಣಿಕ ವಿಭವಗಳೆಡೆಯ ಹರಿನಮರೆ !

ನಿನ್ನನೇ ಸರಿಯ ಸಹವಾಸಿಯೆಂದರಿತು ನಾ
 ಎನ್ನ ಎಳವೆಯೊಳೆನಿಸೊ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನೆನಸಿದೊಲೆ
 ಮುನ್ನ ಓಡೋಡಿಬಂದಿಹೆ ! ಅಂಥ ದಿನವೆಲ್ಲ
 ಎನ್ನ ಮನಸಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮೃದು ಮೊರೆಯೊಳೆರೆದೆ ಹಿತ.

ಆದರರಿಯಲೊ ಸೈಪು — ಕಾರಣವನಂದೆಳವೆ.
 ಈ ದಿನವೊ ಚಿಂತಿಸಲು ಬಲ್ಲೆ ನಾ. ಇಂದರಿಯೆ
 ಸಾದರದಿ ನಿನ್ನೊಳವನಾ, ಎನ್ನದನೊ ನೀನು
 ಮೋದದೆವ್ಮಯ ಕೆಳೆಯೊ ಹಿತ — ನಿತ್ಯವಾಗುವುದು

ಇನ್ನು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಾ ಬಂದು ನಿನ್ನಲಿ ಎರೆವೆ
 ಎನ್ನ ಉಬ್ಬಿಗದ ಹೆಚ್ಚಳವೆಲ್ಲವನು ಮುನ್ನ,
 ನಿನ್ನ ಅಂತಃಕರಣದಲಿ ಎನ್ನಜೀವವನೆ
 ಮುನ್ನ ನಾ ಅದ್ವಿ ಮಮತೆಯೆ ಮರೆತು ಸುಖಗೊಳ್ಳೆ

ಓವೊ ಬೆಡಗಿಯರ ನಾಡಲಿ ಉದಿಸಿದತಿ ಬೆಡಗಿ !
 ಭಾವಿಸಲು ನಿನ್ನೊಳೆನ್ನಿನಿಯೆ ನೆನಪನು ತರುವ
 ಭಾವಸೌಂದರ್ಯಗಳು ಎನಿಸೆನಿಸೊ ಇಹುವು , ನೀ
 ನಾವಳೋ ಅವಳ ದೇವತೆ — ಸಖಿಯೆ ಎಂದರಿವೆ !

ಅದಕೆ ನಾನೈತಂದೆ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಸೈಪುಗೊಳೆ,
 ಅದಕೆ ನಾನೆರೆದೆ ನಿನ್ನಲಿ ಇಂತು ಎನ್ನಳಲ ,
 ಸದರದಲಿ ಎನ್ನ ಸಂತೈಸಿ ಕಳುಹುವೆಯೆಂದೆ
 ಅದಕೆ — ನಾನೈತಂದು ಕಾಯ್ದುದಿಲ್ಲದಿಗಡಿಗೆ

ಅಂತು ನಾನಾಸೆಗೈವುದದೆಲ್ಲ ನೀರಲುಳಿ
 ದಂತು ಬರಿ ವ್ಯರ್ಥ ತಾನಾಗದಿರೆ ಕಾಣುವೆನು
 ಭ್ರಾಂತಿಯುತ್ಸುಕದೆಲ್ಲ ಪೂರ್ವ ಸುಖಗಳ ಮತ್ತೆ
 ಇಂತು ಏಕಾಂತದೀ ನೊರಜುಗಲ್ಲಿನ ಎಡೆಯೆ.

ಅಂಥ ದಿನ ಎಂದಾದರೆನ್ನ ಹರಸುವುದಾಗೆ
 ಚಿಂತೆಯೇತಕೆ ರಾಜ್ಯಗಳು ಉದಿಸಿ ಅಳಿದುದಕೆ ?
 ಚಿಂತೆಯೇತಕೆ ಕಳೆದ ವಿಭವ ಶೃಂಗರಗಳಿಗೆ ?
 ಅಂತದೆಲ್ಲವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಉದಯಗೈಸುವೆ ನುತ್ರಿ.

ಎನ್ನೊಂದು ಹಾಡಿನಲೆ, ನಿನ್ನೊಂದು ಮೊರೆಯಲೇ,
 ಚನ್ನ ಚಂದ್ರಮನೊಂದು ಹೊಂಬೆಳಕ ಪ್ರಸರದಲೆ,
 ನಿನ್ನ ತೀರದೊಳಿರುವ ತರು ಲತಾ ವೇಷ್ಣಿಯಲೆ,
 ಭಿನ್ನವಾದೀ ಹಾಳು ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲದಲೇ,

ಈ ಹಾಳಿನೆಡೆಯೆ ಯಕ್ಷರ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸುವೆ ;
 ಈ ಹಾಳಿನಲೆ ಎಲ್ಲ ವಿಭವ ಶೃಂಗರಗಳನು
 ನೋಹಗೈಸುವೆ ; ಟೀಪು ಹೈದರರು ಹಾಗಿರಲಿ,
 ಈ ಹಳೆಯ ನೊರಜುಗಲ್ಲಲೆ ಅಳಕೆ ನಿರ್ಮಿಸುವೆ.

ಬೇಸರ

ಬೇಜಾರೊ ಬೇಜಾರು ಬಾಳೊ ಬಲು ಬೇಜಾರು

ಈ ಜೀವವಿಂತಲಸಿ ಏಕಾಕಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿರೆ !

ಓ ಜಾರುತಿದೆ ತಕ್ಕಿ !

ಈಜುತಿದೆ ಕೀಲು ಕೀಲ್ !

ಈ ಜಗವೊ ಏರೇರು ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಯೊಲಿಹುದು !

ನಾಡಿಲ್ಲ, ಬೀಡಿಲ್ಲ, ಮಂದಹಾಸವ ಬೀರಿ

ಕೂಡೆ ಸೈಸಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದುಮುಖಿ ಒಡನಿಲ್ಲ.

ಗೂಢವಾಗಿದೆ ನೋವೊ ,

ತೋಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಕಾವೊ ;

ನಾಡೆ ಅಸರಕೆನ್ನ ಎದೆ ಸೋಲುತಿಹುದಲ್ಲ !

ಕಣ್ಣೊ ಕಂಗೆಟ್ಟಿಹುದು, ಮನಸೊ ಮಂದವೊ ಮಂದ ;

ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕುತ್ತಲಿಹುವು ಉತ್ಕಟ ವಿಕಾರಗಳು ,

ಹುಣ್ಣು ಹುಣ್ಣಾಗಿಹುದು

ಹಣ್ಣು ಜೀವವೊ ನೊಂದು ,

ತಿಣ್ಣವಾಗಿಹುದೆನ್ನ ಸೇದೆಯೋ ಖೇದವೋ !

ಸೇದಿಹೋಗುತ್ತಲಿಹುವು ಕೈಕಾಲು ನಿಂತಲ್ಲಿ ;

ಮಾದಕವೊ ಬಾಧೆಯೋ ಮುಜುಗರವೊ ಅತಿಯಾಯ್ತು.

ಈ ಧರೆಯೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ,

ಮೋದವಿಂಗಿಹುದೆಲ್ಲ.

ಓ ದಾರಿಗಾಣದೇ, ಅಸು ತಾರಿಹೋಹುದೇ !

ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಇಂಚರವು ಕಟುವೆನಗೆ ;
 ಮಿಕ್ಕ ನೋಟಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಪೀಡನವು ಎನಗೆ.
 ಸೊಕ್ಕಿಹುದು ಲವಲವಿಕೆ ;
 ತಿಕ್ಕಾಟ ಮನಸಿನಲಿ.
 ಅಕ್ಕಟಾ ಸಾಕು ಸಾಕೀ ಭಂಗವಿದು ಎನಗೆ !

ಆಶೆಯೋ ನಿರಾಶೆಯೋ ಒಂದು ಯಿಲ್ಲೆನಗಿಂದು.
 ಘಾಸಿಯೋ ಹೇಸಿಗೆಯೋ ಫೆಸರಿಸುವರಾರಿದನು ?
 ಲೇಶವೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ !
 ಲೇಶವೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ !
 ರಾಶಿ ಹೊನ್ನಿದ್ದ ರೇನೇಕಾಕಿಯೊಡಬಾಳು.

ಕನಸಲಾದರು ಬಾ

ಕನಸಲಾದರು ಬಾರೆ ನೀನ್ ಎನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿ,
ಅನಿಶ ಕಳೆಗುಂದುತಿಹೆ ನೀನಿಲ್ಲದೆನ್ನರಸಿ.
ಎನಿಸು ಕಾರ್ಪಣ್ಯವಿಂದರಿಯ ಸ್ವರ್ಗನಿವಾಸಿ ?
ನೆನೆ ನೆನೆದು ತಲೆಗಿಂಬೊ ತೇವ, ಮನ ವಾರಾತಿ

ಎನಿಸೊ ಸಿಂಗರದಿಂದ ದಿಟಕೆ ಸಂದೆಗ ತರದೆ
ನಿನದಾದ ಆ ರೋಜ ಸೀರೆಯಲೆ ನೆರೆದು ಬಾ.
ಇನಿವೆರಳ ಎಡೆ ಎರಡು ಅಡಿಕೆ-ಎಲೆ ಸುರುಳಿ, ಬಾಯ್
ಇನಿದಾಗಿ ಸವಿಯುತಿರಬೇಕು ಒಂದೆರಡ, ತುಟಿ
ನನೆವಿರಿವ ರಕ್ತ ತಾವರೆಯೊಲೇ ನಸು ನಗೆಗೆ
ಘನವಾಗಿ ಕೆದರುತಿರಬೇಕು, ನೀ ಬರಬೇಕು.

ಮೊದಲು ನೀನಾಚೆ ಎತ್ತಲೊ ಕೂಗಿ ಭ್ರಮೆಗೊಳಿಸಿ
ಮುದದ ಬಳೆ ಸದ್ವ ಜಳ ಜಳಗೈದು, ಮೆಲನಂತೆ
ಮದದ ಗಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಲೆ ತುಳುಕಿ ಬಳುಕೈತಂದು
ಕದದ ಮರೆಯಲೆ ನಾಣ ಬಿಂಕದಲಿ ತಲೆನಾಗಿ,
ಕೆದಕಿ ಕಾಲ್ಪೆರಳಲಡಿನೆಲವ, ಕೈವೆರಳೆಣಿಸಿ,
ಮುದಕಂಪನಿನಿಸಾಂತು-“ಜೀವನಾ”-ಎನಬೇಕು ;
ಅದು ಬರಿಯ ಅವ್ಯಕ್ತ ಮಧುರದಲಿ , ಒಡೆಯ ಬಾ-
ರದು ಅನಿತು ಸುಖಸ್ವಪ್ನ ಪದಪಿನಾತುರಕೊರಲಿ
ಅಂತೆ ಸುಪ್ತಿಯ ಸುಖದ ಮೋಡಿಯಲೆ ಅನುಭವಿಸ
ಕಂತುನುತ್ನಟಿ ಹೃದಯ ವಿಪ್ಲವವ ಭೇದಿಸದೆ
ಕಾಂತೆ ನೀನಂತೆ ಪಿನ್-ಮುನ್ ತುಳಿದು ಐತಂದು
ಮೊದಲ ದಿನ ನಾವ್ ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ನಾಸಿನಲೆ
ಮಿದುವಾಗಿ ಮೋಂಕಿ ಮೋಂಕದ ಪರಿಯ ಬಳಿ ಮಲಗಿ

ಸೊದೆವರಿವ ಪರಿಯಲೇ ಎನ್ನ ಸೊಕ್ಕಿಸಬೇಕು.
 ವಾಸ್ತವನೆ ಎನಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ಸವಿನಾತಾದಿ
 ಜಾಸ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇನಿಸೆ ಮುನಿದು ಕೊಂಜುತ ಕಾದಿ
 ವಸ್ತುವೇತಕೊ ಕೊಳವೆಮಣಿ ರಸದಗುಂಡು ಕರ
 ವಸ್ತು ಹಾಕುವ ನೂಲು-ಅವುದಕೊ ಬಾಲೆಯೊಲಿ
 ಕುಣಿಯುವುದು ತೊನೆಯುವುದು ಒಳಿತಿನಿಸು ಭ್ರಮಕಳೆ.
 ಕಣಿ ಹೇಳಿ ದೂರದೇಶಕೆ ಹೋಗದಿರೆನೆಂದು
 ಹೆದರಿಸುವೆ ಸಾಸಾಗ. ಆಗ ಎನ್ನದೆಗೌಕಿ
 ಮುದು ಮೊಗವ ಒಂದೆರಡು ಕಣ್ಣು ಹನಿಯಿಡಬೇಕು
 ದೀನಾವತಾರಳೊಲಿ-ಎದೆ ನೆನೆಯಬಾರದು.
 ತಾನಾಗಿ ತಾ ಮಾತು ಅವ ಗೃಹಕೃತ್ಯಕೋ,
 ಹೀನಾಯವಾವುದಕೊ ತಿರುಗುವುದು ಬಲು ಜೋಕು.
 ಕನಸಾದರೇನಂತೆ-ಬಾಳೆ ಬರಿ ಕನಸಲ್ಲ ?
 ಇನಿತಾಗಿ ತೊನೆದಂತೆ ಸುಳ್ಳು ಕಥೆಗಳ ಹೇಳು
 ನಿನಗೊದೊ ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಕೈ ಬಿಡು
 ಹೋದುದನೊ, ಮದುಸೆಯಲಿ ಕಿತ್ತು ತಲೆಯಲಿ ಬಿದ್ದ
 ಮೋದದುದ್ಯುಲ ಒಂದು ಸರಪಳಿಯ ಗಾಯಸನೊ
 ಕುರಿತು ಇಂದಿಗು ಸುಗಿಲನಿಡುವೊಲೇ ಎಲಿ ರಸಿಕೆ!
 ಅರುಮೆ ಮತ್ತರಿಸದಿರೆ ಒಪ್ಪಿ ತಲೆದೂಗುವೆನು.
 ಪ್ರೇಮದಲಿ ನುಸುಳನಾಡುವುದು, ಅದ ಕೇಳುವುದು
 ಓ ಮನೋಹರ! ಮತ್ತೆ ಅದನಿದನು ಕಣಿಯೊತ್ತು.
 ನಿನ್ನ ಒಕ್ಕಣೆ ಮಾತಿನಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಿಯನೆನಗೆ.
 ಮುನ್ನ ಒಂದಿನಿಸು ಮೌನದಲಿದ್ದು—“ ಎಡೆಯೆ ಇಹೆ.
 ಎಂದು ನಿನ್ನದೆಯಲಿಹೆ. ಎಂದು ಅಗಲಿರೆ.”— ಎಂದು
 ಚೆಂದುಟಿಯ ನಚ್ಚನೆನ್ನಯ ತುಟಿಯಲಿಟ್ಟೊತ್ತಿ-
 ಆರದೆಂಜಲ ಅರುಮೆಸೊತ್ತಾಗಿ ತನಿಯಿಕ್ಕಿ-
 ಸಾರದೊಲನೇನೊಂದು ಕುಳುಹನಾದರು ಇಡಲು

ತೀರ ಸುಖ — ಅದೊ ಎಲ್ಲ ಗುರುತಿಗಿಂತಲು ದಿವ್ಯ.
 ಪೂರ ನಿಷ್ಕರ ಮಾಯೆ ನಿನ್ನ ಕೊಂಡೊಯ್ದದೆನೆ
 “ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತೆಂತಾರ ಅಂಥ ಸುಖ ಸುಖಕಾಗಿ
 ಮೆತ್ತನೈತಹೆ ರಾತ್ರಿ ರಾತ್ರಿ” ಎಂದೆನಗೆ ಹಿತ
 ಹೇಳಿ ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ ಗುಯ್ಯುತ — ವಿರಾಗಿಣಿಯೆ—
 ತಾಳು ತಾಳು—ನುತ್ತೆ ಐದಂತೆ ಬಿರುತಿರು ರಾತ್ರಿ.

ಅದಕೆ

೧

ಬಿರಿಮುಡಿಯ ತುಂಬ ಮಲ್ಲಿಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳುತಿದ್ದೆ ;
ಮರುಳು ನೀ ನಾಮುಡಿಯೊ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹೆಡೆಯೋ ! ?
ಸಿರಿಯೆ, ನಾನದಕೆ ಆ ಹೂ ಕಂಡ ಕಡೆಯೆಲ್ಲ
ತರಳನೊಲೆ ಪೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿಲ್ಲುದಿಂದೂ.

೨

ನೀ ಕೂಗಿದಾಗೆಲ್ಲ ಎನಗೊ ಕೋಗಿಲೆ ಭ್ರಾಂತಿ ;
ಆ ಕೂಗೊ ! ನೀನೇನು ಕೋಗಿಲೆಯ ಮರಿಯೋ ! ?
ಹೇ ಕಾಂತೆ, ಅದಕೆ ನಾ ವನ ಕಂಡ ಕಡೆಯೆಲ್ಲ
ನಾಕದೆದೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ಕಂಗಡುವುದು.

೩

ನೀ ತೊಟ್ಟ ಮೂಗುತಿಯೊ ಇನ್ನು ಮನಸಿಗೆ ಮೋಹ ;
ಓ ! ತೊಡವು ತೊಡವಿನಲೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
ಓತುಕೊಂಡೆನು ನಿನ್ನ ಒಂದು ಮೂಗಿನ ಕಳೆಗೆ !
ಕಾತರನೆ ಇಂದೊ ಪಡು - ತಾರೆಯೊಳಗೆ.

೪

ಎಂತು ಚಿತ್ತಾಪಹಾರಕ ನಿನ್ನ ವದನೇಂದು !
ಭ್ರಾಂತಿ ಎನಗಂದು ಪ್ರತಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯೆ ಎಂದು !
ಅಂತೆ ಇಂದಿಗು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಾದಿಯಲೆಲ್ಲ
ಕಂತು ಕೋಟಲೆಯೆನ್ನ ಕಾಡುತಿಹುದು.

೫

ಇನ್ನು ನಿನ್ನಗಾಂಗವೋ ಹಾವ ಭಾವಗಳೊ !
ಚಿನ್ನೆ - ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಅದೆಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೆ ! ?
ಖಿನ್ನ ನಾ ಅದೆವೊಂದು ಭ್ರಮೆಯಲೇ ಮರುಳಾಗಿ
ಸನ್ನತದ ಸೊಬಗೆಲ್ಲ ನೋಡುತಿಹೆನು.

ಹೇಳಿಬಿಡು

೧

ಬರುವೆಯೋ ಬಾರೆಯೋ ಹೇಳಿಬಿಡು ಈಗಲೇ.
ಬರುವೆಯೆಂದಿಂತೆನಿತು ದಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆಪುದೆ ?
ತರಳಾಕ್ಷಿ ನಿನಗಾಗಿ ಮನೆಯ ಮುಂಗಡೆಯಲೇ
ಇರುಳು ಹಗಲೆನ್ನದೆಯೆ ಕುಳಿತೆನೇ ಕಾದು.

೨

ತಂದ ಹೂ ಗಂಧ ಫಲ ತಾಂಬೂಲವೆಲ್ಲವೂ
ಕಂದಿ ಕುಂದೋಣಗುತುವೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ.
ನಿಂದು ನಾ ಶೃಂಗರಿಸಿದೆಮ್ಮ ಶಯ್ಯಾಗೃಹವೂ
ಇಂದುಮುಖ ನೀನಿಲ್ಲದಂದಗುಂದುತ್ತಿದೆ.

೩

ಎನ್ನ ಕಣ್ಣಿಳೂ ನಿದ್ರೆಗಾಣದುರಿಯುವುದಾಯ್ತು.
ಎನ್ನ ಮನವೋ ಚಿಂತಿಸಡುವುದಾಯ್ತು.
ಎನ್ನ ತನುವೋ ಊಟವುಳಿದು ಶೋಷಿಪುದಾಯ್ತು,
ಇನ್ನು ಕನಿಕರ ನಿನಗೆ ಬರದೆ ಹೋಯ್ತು.

೪

ಅರೆಮರೆಸಿನಾವಸ್ಥೆ, ಸ್ತೂತಿಗೊ ಮಂಪರ ಬೇರೆ ;
ನೆರೆ ಸನಿಯಕೊತ್ತಿ ನೀ ಸೋಂಕಿದಂತೆ
ಮರುಳಾದೆ ನಾ, ಪುಳಕ — ಸ್ವೇದ ನಿಂತಿಹುವಂತೆ,
ಮರಮಾಚದೆನ್ನಿದಿರೆ ಬಾರೆ ಬಾರೆ.

೬೪

೫

ಅದೆ ಸುಂದರಾಕಾರ, ಅದೆ ಮಂದಹಾಸ ಮುಖ,
ಅದುವೆ ಬಿಂಬಾಧರ, ಅದೆ ಮದಿರ ನಯನ,
ಅದೆ ಕೇಶರಾಶಿ, ಅದೆ—ಅದೆ ವೃದುಲ ತನ್ವಂಗ,
ಅದೆ ಅದೇ ಸೋಂಕು ಸ್ವರ್ಗೀಯ—ಸುಖದ.

೬

ಇರುವೆ ನೀನೆನ್ನೊಂದು ಸುಖದ ಸಂದೆಗನೆನಗೆ.
ಕುರುಡೊ ನಾ—ಸುರೆಯೊ ನೀ—ಮರೆಸಿದೇಕೆ ?
ತರಳರಂತೊಮ್ಮೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಾಲೆಯಾಡಿದೆವು,
ಸಿರಿಯೆ—ಚಸಲವೆ ನಿನಗೆ ಎಳೆಯರುತ್ಸುಕವೂ !

೭

ಇಂದೊಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಕಣ್ಣಿರಿದಿರೆ ಬಂದೆನ್ನ
ಸಂದೆಗೆವ ಕಳೆಯೆ ನೀ ಸಾರಸಾಕ್ಷಿ.
ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಸರಸವೆಂದೆನಲು ವಿರಸವೇ—
ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಇಹೆನೆ ನೀರಜಾಕ್ಷಿ.

೮

ನಿನ್ನ ನಾ ಬಲು ಬಯಸಿ ಭ್ರಮೆಯ ಮರುಳಾದೆಂದು
ಬನ್ನಗೊಳಿಸುತ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಿರುವೆ.
ಸನ್ನತಾಂಗಿಯೆ ಇಗೋ ದೀಪ್ತೆಯಲಿ ವನಕೈದಿ
ನನ್ನಿಯಲೆ ಇಹದ ಆಸಕ್ತಿ ತೊರೆವೆ.

ಮತ್ತೆ ಶ್ರುತಿ ಮಾಡಿ ಬಾರಿಸು

೩

ಮತ್ತೆ ಶ್ರುತಿಮಾಡದನು ಬಾರಿಸು
ಅಮರ ಗೀತೆಯನೊಂದನು ,
ಕುತ್ಸವೇನೇ ಇರಲಿ ಭುವಿಯಲಿ,
ಭ್ರಮೆಯಲೆಲ್ಲವ ಮರೆವೆನು

೪

ಎದೆಯ ಕಿನ್ನರಿ ಚದುರ ಗಾಯಕಿ !
ಅದುರ ಮದುರದ ಸಲೆಯನು
ನಿಧಿಯಾಲದೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿಹ
ಇದುವೆ ಲೋಭವ ನೋಡು ಬಾ

೫

ಎನ್ನ ಜೀವದ ತಂತಿಯನು ನೀ
ಮಧುರ ಮಿಠುಳಿದೈದಿದೆ
ಇನ್ನ ಭಾವದ ಬೆರಗು ಎನಗದು,
ವಿಧುರ ಭ್ರಮೆಯೋ ಅಲೆವುದೆ !

ಯಾರಿವಳು ಯಕ್ಷಿ ?

೧

ಸೇದು ಬಾವಿಯ ಮುಂದೆ ಬೀಗು ಮೊಲೆಗಳ ತೂಗಿ
ಸೇದುತಿಹಳಿವಳಾರು — ಯಕ್ಷಿಯೇನು ?
ಸಾದರದಿ ಸೇದುವಳ ಕರೆಯೆ ನಾ ಮೊಗದಿರುಹಿ
ಜಾದು ಹಗ್ಗವ ಬಿಟ್ಟು ನುಸುಳೆ ತಾನು ! ?

೨

ಘನ ನಿತಂಬವ ಕುಲುಕಿಕೊಂಡು ಪಡಿಯೇರುತಿರೆ
ಘನ ಚಪಲ ಗತಿಯಲನುಸರಿಸೆ ನಾನು
ಇನಿದಾದ ತೊಡೆವಿಡಿದು ತನನ ಓಡಿದಳವಳು
ಕುಣಿವಂತೆ ಹಾವ್ ಜಡೆಯ ಬೀಸಿ ತಾನು !

೩

ಜಘನದೇಸೆಯನೊತ್ತಿ ಮೃದು ವೆರಳುಗಳ ತುಡುಕಿ
ಸೊಗ ಮಿಗಲು ವೀಣೆ ಮಿಡಿವಿವಳು ಯಾರು ?
ಬಗೆ ಕದಡಿ ನಾ ಸನಿಯಕ್ಕೆದೆ ತೇಲಿಸಿ ಕಣ್ಣು
ನಗುತ ಕೈ ನೆಲದಲೂರೇಳೆ ತಾನು ?

೪

ಮೊಗವ ಕೊಂಕಿಸಿ ನಾಚಿ ಅವಸರಿಸಿ ನಡೆ ನಡೆಯೆ
ತಗೆಬಗೆಯೊಳರೆಯಟ್ಟಿ ಚಲಿಸೆ ನಾನು
ಲಗುವಾಗಿ ಕಾಲ್ ನೆರಿಗೆಯತ್ತಿ ಹಿಡಿದೋಡಿದಳು
ಮೊಗದಿರುಹಿ ಮೊಮ್ಮೆ ಪಾಲ್ — ಬಳ್ಳಿ ತಾನು !

೫

ಹಸುರು ಹಾಸಿದ ನೆಲ, ನೀಲಿಮಾ ಆಕಾಶ,
 ಮಶಿ ರಾಫಿಯಂಥ ಗಿರಿಮೇಲದೇನು ?
 ಹಸುರು — ನೀಲಿಯು ಕೂಡುವೆಡೆಯ ಮುಗಿಲಂತದಲಿ
 ಎಸೆವ ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯೊಲಿರುವಳೇನು ?

೬

ಉನ್ನೀಲಿತಾನನ, ಕೋಡುಗಲ್ ಮೆಟ್ಟಿದಡಿ,
 ಉನ್ನತ್ತ ಮನದ ಆನೆಗ ತೋರಿ
 ಮನ್ನಥನ ರತಿಯೆ, ಕೈ ಹೊಸಕಿ ನಾ ಕೂಗುವೆನೆ
 ವೆಣ್ ಮುನಿದು ಶೂನ್ಯದಲಿ ಮರೆತಳೇನು ?

ತಿದ್ದು ಪಡಿ

ಪುಟ	ಸಾಲು	ತಪ್ಪು	ಸರಿ
೩೦	೭	ಸುಳಿವಕರುಳ	ಸುಳಿವಕುರುಳ
,,	೧೪	ನವಿಲಗೌಳಿ	ನವಿಲನಾಳಿ
೩೪	೪	ಸಟೆಯಿಲ್ಲದೆ	ಸಟೆಯಿಲ್ಲದೆ

೩೮ನೆಯ ಪುಟದ ಕೊನೆಯ ಸಾಲನ್ನು ೩೫ನೆಯ ಪುಟದ ಕೊನೆಯ ಸಾಲಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೩೬ನೆಯ ಪುಟದ ಕೊನೆಯ ಸಾಲನ್ನು ೩೯ನೆಯ ಪುಟದ ಕೊನೆಯ ಸಾಲಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

